

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

พิพิธภัณฑ์แห่งชาติไทย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 5 จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีวรรณ มากกุล อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุณ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
3. อาจารย์ชนัดดา เศลาอนันท์ คุณ (คศ 2) อาจารย์ดีเด่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนบ้านปลาสาทหนง ต.หนอง อ.ปราสาท จ.สุรินทร์
4. อาจารย์ชญารักษ์ บูรณเจริญ คุณ (คศ 2) ครูดีเด่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนปราสาท ต.กังแวง อ.ปราสาท จ.สุรินทร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวัติ สมเป็น อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเกษตรอินทรี

เอกสารนี้เป็นของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

หลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนปราสาทศึกษาคาร จังหวัดสุรินทร์

โดย

นางสาววัลลิยา ศิริกล้า
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดพิษณุโลก

คำนำ

หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นหลักสูตรที่ผู้จัดฯได้พัฒนาขึ้น เพื่อสนับสนุนความต้องการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สมดคล่องกับแนวทางจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545) และหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สงเสริมค่านิยม คุณลักษณะ ภูมิปัญญาห้องถิน ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึงตนเองและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับงาน อาชีพ และเทคโนโลยี มีทักษะในการทำงาน สามารถนำความรู้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง ตลอดจนเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถซ่าวัยเหลือดูแลและพึ่งตนเองได้ในการดำเนินชีวิตประจำวันต่อไป

ผู้วิจัยตระหนักว่า หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการเรียนรู้และขยายองค์ความรู้ทางด้านการเกษตรอินทรีย์ให้กับเยาวชนและผู้ที่มีความสนใจต่อไป

วัลลิยา ศิริกล้า

**หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้อง พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ประสบการณ์ไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและที่สำคัญเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจและผูกพันกับท้องถิ่น ของตน และมาตรฐาน 7 ได้บัญญัติว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับแนวทางของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยจึงได้จัดทำหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสาระการเรียนรู้ เพิ่มเติม ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาและชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ปรับหรือพัฒนาสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ สภาพปัจจุบัน และปัญหานิเวศน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในชีวิตจริงของตนเอง และรู้จักท้องถิ่นของตนของมากขึ้น รวมถึงเกิด ความรักความผูกพันกับท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ จากความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวในการจัดทำหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะกระบวนการ รวมถึงประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองและถ่ายทอดให้แก่ผู้ปกครอง ตลอดจนเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอีกด้วย

จุดมุ่งหมาย

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาเป็นสำคัญจากการทำงานเป็นระบบ กระบวนการ มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้แนวทางในการประกอบอาชีพและสามารถปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริม พัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา ตลอดจนตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาและสิ่งแวดล้อม ซึ่งตามจุดมุ่งหมายมุ่งให้เกิดคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ปัจจัยทรัพยากรดับเบิลยูดีไซด์ การทำฟาร์ม ศักดิ์ชีวภาพและการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

2. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะกระบวนการจากการเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อประกอบอาชีพในการดำเนินชีวิตประจำวัน

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการทำฟาร์ม ศักดิ์ชีวภาพและปุ๋ยหมักชีวภาพได้

4. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมพร้อมเกิดจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการวิธีการของเกษตรอินทรีย์

2. รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี ตลอดจนมีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม

3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

4. เข้าใจหลักการวิธีการและมีทักษะกระบวนการในการทำฟาร์ม ศักดิ์ชีวภาพและปุ๋ยหมัก

5. รู้จักเลือกใช้ เก็บบำบัดรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำฟาร์ม ศักดิ์ชีวภาพและปุ๋ยหมัก

6. รู้จักค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

7. สามารถบอกคุณค่าและประโยชน์ของฟาร์ม ศักดิ์ชีวภาพและปุ๋ยหมักได้

8. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความรับผิดชอบเอาใจใส่ในการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่องานตลอดจนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์
  - 1.1 ความหมาย ความสำคัญของเกษตรอินทรีย์
  - 1.2 หลักการวิธีการของเกษตรอินทรีย์
  - 1.3 ประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์
2. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
  3. ความหมาย ความสำคัญของปุ๋ยอินทรีย์ และประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์
  4. ความรู้เกี่ยวกับน้ำสกัดชีวภาพ วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพ
    5. ปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพ
    6. ความรู้เกี่ยวกับปุ๋ยหมัก วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก
    7. ปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก

โครงสร้างเนื้อหา

หลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่อง เกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นการพัฒนาหลักสูตรระดับหน่วยการเรียนรู้ให้สามารถจัดเข้าไปอยู่ในรายวิชา เพิ่มเติมของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การจัดสาระการเรียนรู้เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เกิดทักษะ และมีคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน จึงได้กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
หน่วยย่อยที่ 1 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์กันเถอะ	2
หน่วยย่อยที่ 2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2
หน่วยย่อยที่ 3 ปุ๋ยอินทรีย์น่ารู้	2
หน่วยย่อยที่ 4 น้ำสกัดชีวภาพสารพัดประโยชน์	2
หน่วยย่อยที่ 5 ปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพ	3
หน่วยย่อยที่ 6 ปุ๋ยหมักอนุรักษ์ดิน	2
หน่วยย่อยที่ 7 ปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก	3

อัตราเวลาเรียน

ใช้เวลาเรียน 16 ชั่วโมง

คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

อธิบายความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการวิธีการ กระบวนการขั้นตอน การใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำน้ำสกัดชีวภาพและการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยใช้กระบวนการทำงานทางเทคโนโลยี กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธีตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีนิสัยรักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฝึกทำงานการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานจากแหล่งเรียนรู้ มีความตั้งใจ เอาใจใส่ต่องานและสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน

สังเกตการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ การเก็บรักษา ตลอดจนวิธีการทำงาน จากการสังเกต ทดลองปฏิบัติและกำหนดเป็นแนวทางในการทำงาน สังเกตการปฏิบัติงาน พร้อมนำผลมาอภิปรายแก้ไข ปรับปรุง และนำแนวทางมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนาอาชีพสุจริต

แนวการจัดการเรียนรู้

- จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยึดหุ่นตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น
- จัดรูปแบบการเรียนรู้โดยกระบวนการกรุ่นปฏิบัติ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของ การอยู่ร่วมกันของสังคมปัจจุบัน เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงคำนึงถึงความปลอดภัย เพื่อให้เกิด ทักษะและประสบการณ์
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้วยวิธีการสาธิตและให้ใบงาน ใบความรู้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- จัดการเรียนรู้โดยให้บุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ทางการเกษตรอินทรีย์มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนรู้
- จัดการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกและมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม

6. ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาภาคทฤษฎี ผู้ที่มีความชำนาญด้านเกษตรอินทรีย์เป็นผู้ให้ความรู้เชิงและฝึกปฏิบัติในส่วนที่เป็นภาคปฏิบัติ
7. จัดเวลาเรียนยึดหยุ่นตามเนื้อหาที่กำหนดแต่ละครั้ง เพื่อความสะดวกในการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
8. ผู้สอนเป็นผู้ประเมินตรวจสอบผู้เรียนระหว่างการจัดกระบวนการเรียนรู้
9. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเน้นวัสดุที่มีอยู่ในห้องถัง ประยุกต์วัสดุที่เหลือใช้จากชีวิตประจำวัน ซึ่งง่ายต่อการทำปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. วิทยากรห้องถัง
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือเครื่องใช้
5. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
6. สถานที่สำหรับการปฏิบัติการทำนาสักดี้ชีวภาพและปุ๋ยหมักชีวภาพ

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดให้มีการวัดและประเมินผลโดยให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ

1. การวัดและประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ ทำการประเมินโดย
  - 1.1 ใช้แบบทดสอบผลลัพธ์ที่ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
    - 1.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การซักถามของนักเรียน
  2. การวัดและประเมินผลด้านทักษะการปฏิบัติงาน ทำการประเมินโดย
    - 2.1 ใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดยวัดด้านกระบวนการปฏิบัติและผลงาน ของนักเรียน
      - 2.2 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน

3. การวัดและประเมินผลด้านเจตคติต่อสิ่งแวดล้อม ทำการประเมินโดย

3.1 ประเมินเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. ภาคทฤษฎี เกณฑ์ผ่านร้อยละ 75

2. ภาคปฏิบัติ พิจารณาจากกระบวนการปฏิบัติงาน ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนและสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน

เกณฑ์ในการให้คะแนน

3 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานคุณภาพดี

2 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานคุณภาพพอใช้

1 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์ประเมิน

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.00 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติงานมีคุณภาพดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติงานมีคุณภาพพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติงานมีคุณภาพปรับปรุง

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สำหรับผู้เขียนราย

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญในการประเมินหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. แบบประเมินหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ให้ในการประเมิน องค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง สารการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2. การประเมินหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุง หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้

3. ให้ผู้ประเมินพิจารณารายการประเมินหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ ตามที่กำหนดให้ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับความคิดเห็นมีค่าดังนี้

- 3 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมมาก
- 2 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมปานกลาง
- 1 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมน้อย

ตาราง 10 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
1	หลักการและเหตุผล 1. สอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2. สามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนด จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ อัตราเวลา เรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลของหลักสูตรได้ 3. สงเสริมการมีส่วนร่วมของห้องถังในการจัด การศึกษา				
2	จุดมุ่งหมาย 1. มีความเหมาะสมกับหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2. มีความเหมาะสมกับหลักการและเหตุผล ของหลักสูตร 3. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ อ่านเข้าใจ ง่าย 4. สงเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และด้าน ทักษะพิสัย				

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
3	<p>5. สอดคล้องกับความต้องการของห้องถิน</p> <p>6. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรห้องถินให้เกิดประโยชน์</p> <p>7. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง</p> <p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p> <p>2. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</p> <p>3. มีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของหลักสูตร</p> <p>4. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย</p> <p>5. สอดคล้องกับความต้องการของห้องถิน และผู้เรียน</p> <p>6. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในห้องถินให้เกิดประโยชน์พร้อมมีจิตสำนึกรักใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>7. เหนาะสูงกับระดับชั้นเรียน</p> <p>8. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง</p>				
4	<p>สารการเรียนรู้</p> <p>1. สารการเรียนรู้ที่กำหนดเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>2. เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน</p>				

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
	3. เหมาะสมกับความตั้งค้า ความสนใจของผู้เรียน 4. เหมาะสมกับวัยและคุณลักษณะของผู้เรียน 5. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ 6. มีความถูกต้อง				
5	โครงสร้างเนื้อหา				
	1. เนื้อหาเหมาะสมกับหลักการและจุดมุ่งหมาย 2. มีความเหมาะสมกับสารการเรียนรู้ 3. เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง 4. เหมาะสมกับวัยและคุณลักษณะของผู้เรียน 5. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้				
6	อัตราเวลาเรียน				
	1. มีความเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. มีความเหมาะสมกับสารการเรียนรู้ 3. มีความเหมาะสมกับโครงสร้างเนื้อหา 4. มีการจัดเวลาได้เหมาะสม				
7	คำอธิบายรายวิชา				
	1. สอดคล้องและสนองต่อหลักการและเหตุผล 2. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสารการเรียนรู้				

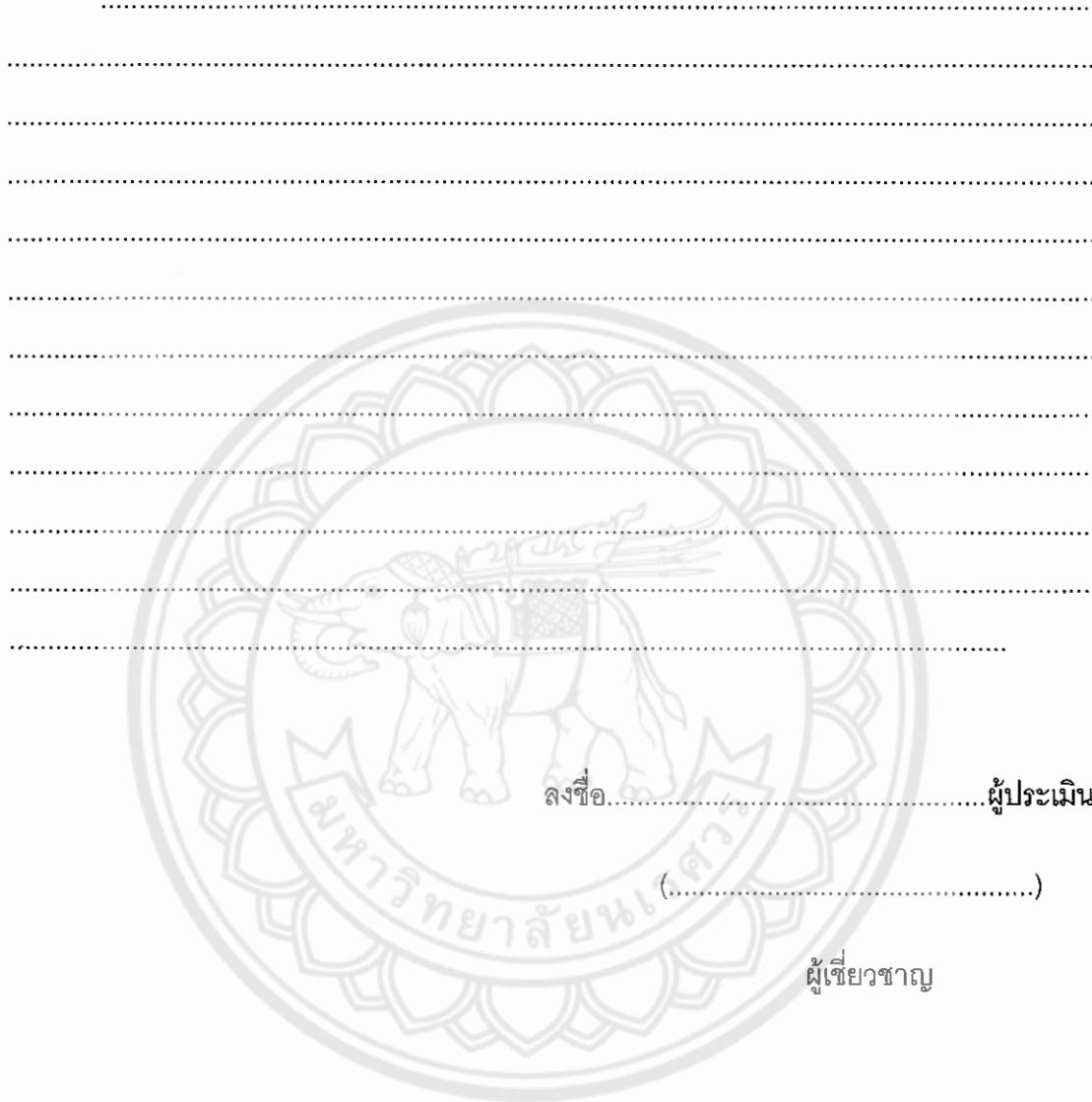
ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
8	<p>3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการปฏิบัติ และด้านเจตคติ</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนรู้</p> <p>1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>2. ครอบคลุมสาระการเรียนรู้</p> <p>3. เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน</p> <p>4. เหมาะสมกับสภาพทั่วถิ่นและการนำไปใช้ในงาน</p> <p>5. เน้นกระบวนการกลุ่มและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งด้านความคิด ความรู้สึกและการกระทำ</p> <p>7. สงเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะกระบวนการปฏิบัติ และเจตคติ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>8. ให้ศูนย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้</p>				
9	<p>สื่อการเรียนรู้</p> <p>1. เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้</p> <p>2. จัดสื่อได้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน</p> <p>3. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน</p>				

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
10	<p>4. เน้นให้มีการจัดกิจกรรมโดยใช้วิทยากรในห้องถินหรือจัดกิจกรรมโดยใช้วิทยากรในห้องถิน</p> <p>5. สามารถนำไปใช้ได้สะดวกและปฏิบัติได้จริง</p> <p>6. มีความหลากหลาย</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>1. เสนอวิธีการวัดและประเมินผลหลายลักษณะเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร</p> <p>2. วิธีการวัดและประเมินผลมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้</p> <p>3. เสนอแนะการใช้เครื่องมือวัดผลได้สอดคล้องกับวิธีการวัดและประเมินผลและสิ่งที่ต้องการวัด</p> <p>4. เสนอแนะวิธีการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับแนวทางการประเมินความสามารถที่แท้จริง</p> <p>5. เสนอแนะภาพรวมของการวัดและการประเมินผลได้ชัดเจน เช้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>6. การวัดและประเมินผลครอบคลุม ทั้งด้านพุทธศาสนา ทักษะพิสัย และจิตพิสัย</p>				

ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงแก้ไข

เอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคผนวก ๔

เอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คู่มือครุตามหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

โดย

นางสาววัลลิยา ศิริกล้า
นิติปริญญาไห สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

คำนำ

คู่มือหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเอกสารให้ความสะดวกแก่ผู้ให้การสอน ทั้งวิทยากรและผู้ที่สนใจนำไปศึกษาทำความเข้าใจและจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ ผู้วิจัยได้ลำดับเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ และขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้

ผู้วิจัยตระหนักร่วมกันว่า หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านเกษตรอินทรีย์ ให้กับเยาวชนและผู้ที่มีความสนใจต่อไป

วัลลิยา ศิริกล้า

เอกสารประกอบหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่อง เกษตรอินทรีย์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 5

ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์กันเถอะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ปุ๋ยอินทรีย์นำร่อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 น้ำตกดีชีวภาพสารพัดประโยชน์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ปฏิบัติการทำน้ำตกดีชีวภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ปุ๋ยหมักอนุรักษ์ดิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก

คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่อง เกษตรอินทรี อย่างละเอียด
2. ศึกษาคู่มือสำหรับครูผู้สอน โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่อง เกษตรอินทรี ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรี ซึ่งเป็นการเกษตรที่ ส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำแนวทางและขั้นตอนที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้
3. เตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้พร้อม
4. จำเป็นต้องนำผู้เรียนออกไปปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และเกิดทักษะในการทำงาน ตลอดจนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. บทบาทของครูผู้สอน
  - 5.1 ปรับบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้ที่ค่อยเสนอแนะ ให้คำปรึกษาใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 5.2 กระตุนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและกระตุนให้เกิดความกล้าที่จะพูดอย่าง มั่นใจ
  - 5.3 บันทึกความคิดเห็นที่สำคัญๆ ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
  - 5.4 บันทึกปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในครั้งต่อไป

**จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี**

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันทรีย์ การทำน้ำสกัดชีวภาพและการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะกระบวนการจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อประกอบอาชีพในการดำเนินชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพและปุ๋ยหมักชีวภาพได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและตระหนักรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมพร้อมเกิดจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม

หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาห้องถิน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นสถานศึกษา จึงต้องพัฒนาหลักสูตรห้องถิน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ประสบการณ์ไป พัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและที่สำคัญเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจและ ผูกพันกับห้องถินของตน และมาตรฐาน 7 ได้บัญญัติว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริม ศาสสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาห้องถิน ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสำคัญ ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับแนวทางของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยจึงได้จัดทำหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสาระ การเรียนรู้เพิ่มเติม ชื่นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาและ ชุมชนห้องถินมีบทบาทในการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ปรับหรือพัฒนาสาระการเรียนรู้และ กระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ สภาพปัจจุบัน และปัญหา ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในชีวิตจริงของตนเอง และรู้จักห้องถินของตนเองมากขึ้น รวมถึงเกิดความรักความผูกพันกับห้องถิน มีความรู้ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้อย่าง เป็นระบบ จากความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวในการจัดทำหลักสูตร สาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะกระบวนการ รวมถึง ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองและถ่ายทอดให้แก่ผู้ปกครอง ตลอดจนเป็น การสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนห้องถินในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในห้องถินอีกด้วย

**แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี**

โดย

**นางสาววัลลิยา ศิริกล้า
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

สารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องมาธุรกิจเกษตรอินทรีย์กันเถอะ

เวลา 2 ชั่วโมง

สารสำคัญ

เกษตรอินทรีย์ หมายถึง การทำการเกษตรที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสิ่งมีชีวิต โดยหลักเลี้ยงการใช้สารเคมี ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือยาฆ่าแมลงต่าง ๆ เน้นการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด น้ำสกัดชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงดินและสวนต่าง ๆ ของพืชให้มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเกษตรอินทรีย์นับว่ามีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตอย่างยิ่งในการดำรงชีพ เนื่องจากผลผลิตที่ได้จะปลอดภัยจากสารพิษ ทำให้ผู้ผลิตผู้บริโภคปลอดภัยมีสุขภาพที่ดี รวมถึงไม่ทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกความหมาย ความสำคัญของเกษตรอินทรีย์ได้
2. อธิบายหลักวิธีการและประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์ได้อย่างถูกต้อง

สารการเรียนรู้

1. ความหมาย ความสำคัญของเกษตรอินทรีย์
2. หลักวิธีการของเกษตรอินทรีย์
3. ประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนหนาสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน และแนะนำบทเรียนพร้อมทั้งชี้แจงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้นักเรียนทราบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนากันเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของคนในชุมชน และถามนักเรียนว่า “รู้จักการทำเกษตรอินทรีย์ไหม”

ขั้นสอน

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยจับหมายเลข 1-5 และเข้ากลุ่มตามตัวเลขที่จับได้
  4. ครูแจกใบความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาทำความเข้าใจ
  5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มว่า เกษตรอินทรีย์หมายถึงอะไร มีความสำคัญอย่างไร มีหลักวิธีการอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร
  6. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนลงในใบงานและส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง

7. ครูอธิบายใบความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์และทำการสุมนักเรียนมาซักถามเกี่ยวกับ

ความหมาย ความสำคัญ หลักวิธีการ และประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ หลักวิธีการ และประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์ พิริ่งกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเพิ่มเติมในส่วนที่ยังสงสัย
9. ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเรื่องเกษตรอินทรีย์เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้และผู้รู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ในชุมชน และนำสิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมานำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์
2. ใบงานเรื่องเกษตรอินทรีย์
3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
4. ผู้รู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. การพูดคุย/ซักถาม
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....
.....

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... คุณ.....

(.....)

...../...../.....

ในความรู้
เรื่องเกษตรอินทรีย์

ความหมาย ความสำคัญของเกษตรอินทรีย์

เกษตรอินทรีย์ คือ ระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติ และความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต โดยมีระบบการจัดการครัวเรือนอย่างพอเพียงและยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี สารเคมี กำจัดศัตรูพืชและอุปกรณ์ต่างๆ เน้นการใช้สิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด น้ำสกัดชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพ และของเหลือใช้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ซึ่งผลผลิตที่ได้จะปลอดภัยจากสารพิษตกค้างทำให้ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคและไม่ทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม เกษตรอินทรีย์เป็นการทำเกษตรแบบองค์รวม ซึ่งแตกต่างจากเกษตรแผนใหม่ที่มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตขนาดใหญ่สูงสุดโดยการพัฒนาวิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการทำ�้าวอาหารพืชและกำจัดสิ่งมีชีวิตที่อาจมีผลในการทำให้พืชที่ปลูกมีผลผลิตลดลง ดังนั้นการเลือกวิธีการในการผลิตจะมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตขนาดใหญ่สูงสุดโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรการเกษตร สำหรับเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นการทำเกษตรแบบองค์รวมจะให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบวนวัฏการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เน้นฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การรักษาแหล่งน้ำให้สะอาด และการฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

วิธีการของเกษตรอินทรีย์ คือ

1. การไม่ใช้สารเคมีใดๆ ทั้งสิ้น เช่น ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และยาปราบศัตรูพืช
2. มีการเปลี่ยนโครงสร้างของดินตามธรรมชาติ คือ มีการคลุกดินด้วยใบไม้แห้ง หญ้าแห้ง พางแห้ง วัสดุอื่นๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นเพื่อรักษาความชื้นของดิน
3. มีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และน้ำสกัดชีวภาพ
4. มีการเติมจุลินทรีย์ท้องถิ่นที่มีประโยชน์

5. มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วย เช่น เทคนิคการปลูก การดูแลเอาใจใส่ การขยายพันธุ์พืช การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การให้น้ำ ตลอดจนการเก็บเกี่ยว

6. มีการปลูกพืชหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องไม่ปล่อยที่ดินให้ว่างเปล่าแห้งแล้ง ทำให้โครงสร้างของดินเสีย จุลทรรศน์จะตาย อย่างน้อยให้ปลูกพืชคลุมดินชนิดไดกีได้

7. มีการป้องกันศัตรูพืช โดยใช้สารสกัดธรรมชาติ เช่น สะเดา ข้าว ตะไคร้ ยาสูบ โลตัส และพืชสมุนไพรอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติเป็นสารขับไล่แมลงหรือศัตรูพืช

ดังนั้น วิธีการเกษตรอินทรีย์ จึงมีที่มาจากการที่ปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติกำหนด เกษตรกรต้องมีความมานะพยายาม ขยัน เคาระ อดทน ประยุต์ และส่งเสริมการเกษตร ผสมผสานและรีนาสوانผสม

ประโยชน์

1. อนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่สืบทอดให้สมบูรณ์ สิ่งมีชีวิตที่ถูกทำลายไปโดยสารเคมีกลับคืนมา ทำให้ประชาชนมีอาหารที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา กับเพิ่มขึ้น

2. ผลผลิตที่ได้จากการเกษตรอินทรีย์มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ประชาชนมีสุขภาพดีขึ้น การป่วยไข้และเสียชีวิตลดลง

3. ลดต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรได้กำไรมากขึ้น เกษตรกรที่ยากจนสามารถปลดหนี้สินให้ลดลงไปได้

4. ผลผลิตที่ขายได้ราคาสูงกว่าผลผลิตจากการผลิตโดยใช้สารเคมี

5. ประเทศไทยสามารถลดการนำเข้าปุ๋ยเคมี และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

6. สร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนไทยในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

7. แก้ไขปัญหาการส่องออกสินค้าการเกษตรที่มีสารเคมีที่เป็นพิษเป็นปีก

ในงาน

เรื่อง เกษตรอินทรีย์

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....	2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....		

คำชี้แจง — ให้นำเขียนตอบคำถูกตามแบบประเมินดังไปนี้

1. เกษตรอินทรีย์ หมายถึง

2. เกษตรอินทรีย์มีความสำคัญอย่างไร จงอธิบายเป็นข้อๆ

3. การทำเกษตรอินทรีย์มีหลักวิธีการอย่างไรบ้าง ตอบมา 1-3 ข้อ

4. จงบอกประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์มาพอเข้าใจ

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....
2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....
4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน			
2. การให้ความร่วมมือในการทำงาน			
3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
4. มีความเป็นระเบียบ			
5. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ดี ให้ 3 คะแนน	คะแนน 11-15 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดี
พอใช้ ให้ 2 คะแนน	คะแนน 6-10 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มพอใช้
ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน	คะแนน 1-5 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน ( ) ครู

( ) เพื่อน ( ) นักเรียน

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเรา ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตจัดเป็นสิ่งแวดล้อม โดยอาจ เป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและ จำเป็นต่อการดำรงชีวิตทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมก็มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่นกันดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความตระหนักรู้และช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ ต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. บอกรความหมาย ความสำคัญ และประเภทของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสิ่งมีชีวิตได้
3. อธิบายแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้
4. นักเรียนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย และความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
2. ประเภทของสิ่งแวดล้อม
3. แนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม และร่วมกันให้ความหมาย

สิ่งแวดล้อมหมายถึงอะไร มีความสำคัญอย่างไร ตามความเข้าใจ

ขั้นสอน

2. ครูแสดงรูปภาพสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติให้นักเรียนดู และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพว่ารูปใดเป็น สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รูปใดเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

3. ครูอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมและสถานนักเรียนว่า สิ่งแวดล้อมมีกี่ประเภท อะไรบ้าง และนักเรียนมีแนวทางใดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ให้นักเรียนยกมือลูกขึ้นตอบตามความคิดของนักเรียนเอง

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน (กลุ่มเดิม) ศึกษาใบความรู้เรื่องการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมพร้อมกับปฏิบัติกรรมตามใบงานที่ได้รับ

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำผลการปฏิบัติกรรมมาเขียนบนกระดานหน้า ข้อความร่วมกันเป็นสรุปเป็นผังมโนทัศน์

6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น วิพากษารณ์การนำเสนอ ผลงานทั้งของกลุ่มตนเองและของกลุ่มอื่น

7. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประเภท และแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ได้นำเสนอ
ข้อสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประเภท และ แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ เข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. รูปภาพสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นกับสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
3. ใบงาน

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. การพูดคุย / ซักถาม
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....
.....

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา/คุณสรุค

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

๑
ใบความรู้
เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความหมายของสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนั้นสิ่งแวดล้อมจึงเป็นทุกสิ่งทุกอย่างบนพื้นโลก เช่น ต้นไม้ สัตว์ มนุษย์ ดิน หิน แร่ อากาศ บ้านเรือน โรงเรียน วัด เป็นต้น

ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

1. ความสำคัญของดิน

- 1.1 เป็นแหล่งผลิตอาหาร เครื่องปุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และพลังงาน
- 1.2 เป็นตัวกลางให้พืช สัตว์ ได้อยู่อาศัย มีอาหารและสิ่งจำเป็นต่าง ๆ อายุ

พอยเพียง

- 1.3 ที่ดิน เป็นรากฐานเพื่อสร้างความมั่นคงและความเจริญให้แก่สังคม

2. ความสำคัญของน้ำ

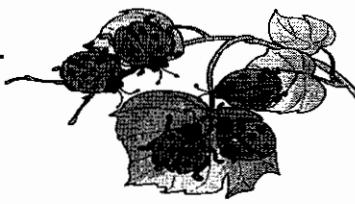
- 2.1 ใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคในชีวิตประจำวัน
- 2.2 ใช้เพื่อการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม
- 2.3 ใช้เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ

3. ความสำคัญของป่าไม้

- 3.1 ใช้ก่อสร้างอาคาร ลิ้งของเครื่องใช้ อาชุด พานะ เครื่องใช้ เครื่องประดับ อาหาร ยา ยารักษาโรค ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ
- 3.2 ช่วยให้ลมพัดจากศอยู่ในภาวะปกติ ฝันตกรตามฤดูกาล อากาศเย็นสบาย เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ ช่วยให้ดินดูดซับน้ำ

4. ความสำคัญของแร่ธาตุ

- 4.1 ใช้เป็นพลังงานและเครื่องประดับ
- 4.2 ใช้ประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ การพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม สร้างความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ประเภทของสิงแวดล้อม

สิงแวดล้อมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ สิงแวดล้อมทางธรรมชาติและสิงแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. สิงแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ดิน น้ำ แร่ธาตุ ป่าไม้ สัตว์ อากาศ ฯลฯ สิงแวดล้อมประเภทนี้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ บางชนิดอาจจะใช้เวลาเพียงชั่วโมงหรือวัน หรือเป็นเดือน แต่บางชนิดอาจใช้เวลาเป็นสิบปีร้อยปี การใช้เวลาเร็วหรือช้าเพียงใดขึ้นอยู่กับชนิดและประเภท สิงแวดล้อมประเภทนี้ยังแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

1.1 สิงที่มีชีวิต เช่น พืช สัตว์ และมนุษย์ เป็นต้น

1.2 สิงไม่มีชีวิต ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ ความร้อน แสงสว่าง เสียง เป็นต้น

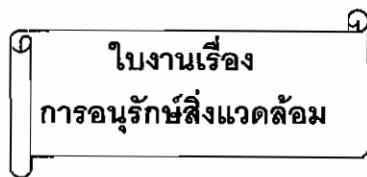
2. สิงแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิงแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือเกิดจากกฎเกณฑ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาอาจจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ แบ่งออกเป็น

2.1 สิงแวดล้อมทางกายภาพ เป็นสิงที่มนุษย์สร้างขึ้นสามารถมองเห็น เช่น ถนน บ้านเรือน เมือง รถ สะพาน วัด เจดีย์ ฯลฯ

2.2 สิงแวดล้อมทางสังคมหรือนามธรรม สิงแวดล้อม เป็นสิงที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อ ความเป็นระเบียบของกิจกรรมที่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น วัฒนธรรมประเพณี ระบบการปกครอง การศึกษา อาชีพ ความเชื่อ เจตคติ กฎหมายระเบียบข้อบังคับ เป็นต้น

แนวทางการอนุรักษ์สิงแวดล้อม

1. การทำเกษตรอินทรีย์ งดเว้นการใช้สารเคมีทำการเกษตรทุกชนิด
2. ทำการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์
3. ไม่ปล่อยของเสียหรือสารพิษลงในแหล่งน้ำ
4. ไม่ตัดไม้ทำลายป่าหรือทำลายพันธุ์ไม้ที่หายาก
5. ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของสิงแวดล้อม
6. การนำเทคโนโลยีมาใช้คุறำนีถึงผลกระทบต่อสิงแวดล้อม

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....	2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....		

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

1. จงบอกความหมายของ สิ่งแวดล้อม และอธิบายประเภทของ สิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง สิ่งแวดล้อม ที่มีความสำคัญต่อ สิ่งมีชีวิตมา 1 ตัวอย่าง พร้อม อธิบายว่ามีความสำคัญต่อ สิ่งมีชีวิตอย่างไร และเขียนสรุปเป็นผังมโนทัศน์

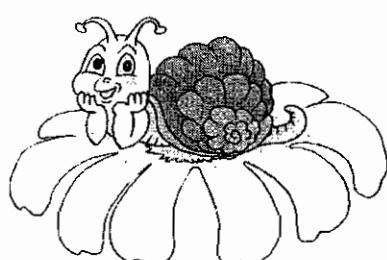
.....

.....

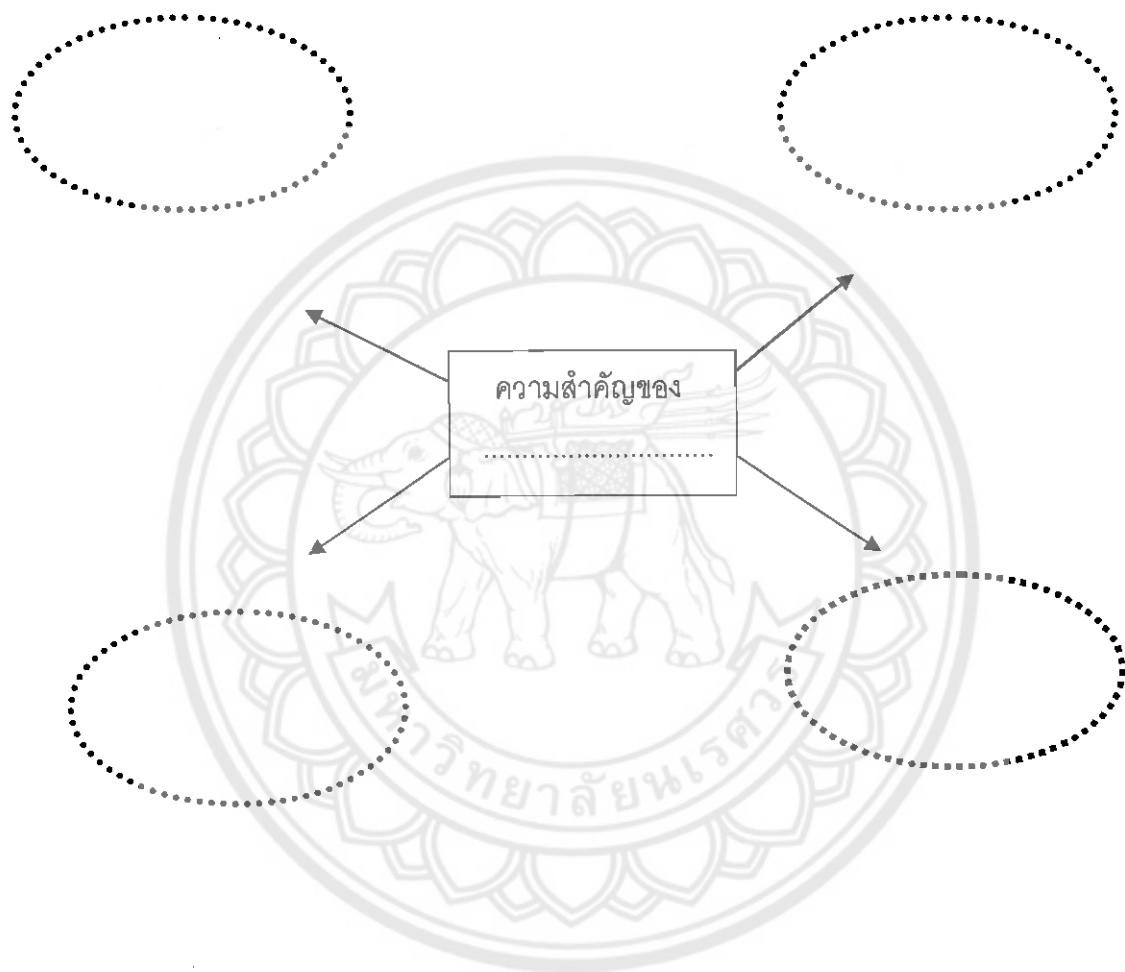
.....

.....

.....

ผังโนทัศน์แสดงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

1.	เลขที่.....
2.	.....เลขที่.....
3.	.....เลขที่.....
4.	.....เลขที่.....
5.	.....เลขที่.....

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน			
2. การให้ความร่วมมือในการทำงาน			
3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
4. มีความเป็นระเบียบ			
5. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อยแสวง			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ดี ให้ 3 คะแนน	คะแนน 11-15 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดี
พอใช้ ให้ 2 คะแนน	คะแนน 6-10 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มพอใช้
ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน	คะแนน 1-5 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน ( ) ครู

( ) เพื่อน

( ) นักเรียน

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

สารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องปุ๋ยอินทรีย์นำร่อง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 2 ชั่วโมง

สารสำคัญ

ปุ๋ยอินทรีย์ คือ ปุ๋ยที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิต อาจเป็นพืช สัตว์ หรือจุลินทรีย์ สามารถแบ่งออกได้ 5 ชนิด ได้แก่ ปุ๋ยคอก บุขหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด และน้ำสกัดชีวภาพ ปุ๋ยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีประโยชน์ทั้งสิ้น และที่สำคัญคือไม่ทำลายลิงแวดล้อมซึ่งเด็กต่างจากปุ๋ยเคมี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถบอกรความหมาย และชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ได้
2. สามารถบอกรประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์ได้
3. อธิบายความแตกต่างระหว่างปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมีได้

สารการเรียนรู้

1. ความหมายและชนิดของปุ๋ยอินทรีย์
2. ประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์
3. ความต่างระหว่างปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งประเด็นที่ต้องศึกษาในครั้งนี้ “วันนี้เราจะเรียนรู้เรื่องปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งเป็นปุ๋ยชนิดหนึ่งที่มีการทำกันเองได้อย่างแพร่หลาย และในปัจจุบันก็เป็นที่นิยมกันมาก ในชุมชนเราก็มีการทำปุ๋ยชนิดนี้เข่นกัน ครูจะให้นักเรียนเรียนรู้ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติในคราวหน้า”

ขั้นสอน

2. ครูสอนนาขั้กตามความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์ ความหมาย ชนิด และประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์รวมถึงความรู้เกี่ยวกับปุ๋ยเคมี
3. ครูสอนนา กับนักเรียนต่อไป แล้วอย่างเข้าเรื่องดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ด้วยคำตามต่อไปนี้

- 3.1 ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ เกิดมาจากการเผาไหม้ไว้
- 3.2 ทำอย่างไรจึงจะทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี เช่นเดิม
- 3.3 ปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมีมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน โดยให้จับฉลากสีแล้วแยกเข้ากลุ่มตามสีที่ได้และศึกษาปุ๋ยของจริงที่คุณนำมาให้ดูเป็นตัวอย่าง พร้อมร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มเกี่ยวกับปุ๋ยที่ศึกษาว่าปุ๋ยใดคือปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยใดคือปุ๋ยเคมี จากนั้นครูเดินตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนทุกกลุ่มโดยการซักถาม
5. ครูแจกใบความรู้ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและทำความเข้าใจพร้อมเขียนลงในใบงาน
6. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่มก่อนส่งครู
- ชั้นสรุป
7. ครูทำการสุมซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมาย ชนิด และประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์รวมถึงความแตกต่างระหว่างปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมีอีกด้วย เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุป พร้อมกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องปุ๋ยอินทรีย์
2. ตัวอย่างปุ๋ยของจริง
3. ใบงาน
4. ฉลากสี

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. การพูดคุย/ซักถาม
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....
.....

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

ปุยอินทรี หมายถึง ปุยธรรมชาติที่ได้มาจากการผุผังเน่าเปื่อยของสิ่งมีชีวิต ซึ่งอาจเป็นพืช สัตว์ จุลินทรีย์ รวมทั้งมูลสัตว์ซึ่งอยู่ในรูปที่พืชจะนำไปใช้เป็นอาหารได้ ปุยอินทรีนอกจากจะให้ธาตุอาหารแก่พืชแล้ว ยังกระตุ้นการทำงานของจุลินทรีย์ในดินและปรับปรุงคุณภาพของดินให้มีความอุดมสมบูรณ์อีกด้วย โดยปุยอินทรีสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ชนิด ได้แก่ ปุยหมัก ปุยคอก ปุยพืชสด น้ำสกัดซีวภาพและปุยซีวภาพ

ชนิดของปุยอินทรี ปุยอินทรีสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ชนิด ได้แก่ ปุยหมัก คือ ปุยที่เกิดจากการหมักเศษพืช เช่น หญ้าแห้ง พังแห้ง ใบไม้ ขี้เลื่อย และอินทรีย์วัตถุอื่น ๆ ปุยหมักนี้เมื่อนำมาใช้ให้ดินพืชเจริญเติบโตได้รีบน ปุยหมัก ประกอบด้วย ชากรพืช ชากรสัตว์ เศษขยะหรือมูลสัตว์ เมื่อนำมากองรวมกันแล้วจะเกิดการย่อยสลายโดยกระบวนการทางจุลินทรีย์ ซึ่งจะมีสิ่น้ำตาลคำมีคุณสมบัติในการปรับปรุงดินทำให้ดินโปร่งเพิ่มความพุดนให้แก่ดิน

ปุยคอก คือ ปุยที่ได้จากมูลสัตว์ต่างๆ ทั้งสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า แต่ไม่รวมถึงอุจจาระมนุษย์ ซึ่งมีประโยชน์ในการช่วยปรับปรุงดินโดยจะเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เช่นเดียวกับปุยหมัก

ปุยพืชสด คือ ปุยอินทรีชนิดหนึ่งที่ได้จากการไถกลบพืชที่ยังสดอยู่ลงในดิน หรือการปลูกพืชบางชนิด เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ให้เจริญเติบโตถึงระยะที่พืชเริ่มออกดอก จนกระทั่งดอกบานเต็มที่จึงไถกลบลงไว้ในดิน หรืออาจจะได้จากการไถกลบเศษพืชต่าง ๆ ที่พึงໄภ้ในโรงหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ปล่อยทิ้งไว้ 7-30 วัน แล้วปลูกพืชผักตามที่ต้องการ

น้ำสักดซีวภาพ คือ น้ำที่ได้จากการหมักดองของพืชควบแน่นกับกากน้ำตาล โดยจะมี เห็ดจุลินทรีย์เป็นตัวช่วยย่อยสลาย น้ำสักดซีวภาพที่ได้จากการหมักดองจะประกอบไปด้วย จุลินทรีย์และสารอินทรีย์หลากหลายชนิด ซึ่งจะเสริมชาตุอาหารให้กับพืช ในขณะที่พืชกำลัง เจริญเติบโต น้ำสักดซีวภาพจะให้ทั้งชาตุอาหารและเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ปุ๋ยซีวภาพ เป็นปุ๋ยที่ใช้จุลินทรีย์เป็นหลักในการสร้างชาตุอาหารให้กับพืช ซึ่งมี ประโยชน์ในการช่วยสร้างชาตุอาหารให้กับพืช

ประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์

1. เป็นปุ๋ยที่มีชาตุอาหารครบถ้วนอย่าง ตามที่ต้นไม้ต้องการ
2. มีคุณสมบัติช่วยทำให้ดินร่วน โปร่ง อากาศและน้ำซึมผ่านได้สะดวก
3. ช่วยให้ดินอุ่มน้ำได้มาก
4. ช่วยให้ดินเนื่อง ร่วนซึ่น ทำให้ดินทรายจับตัวกันดีขึ้น
5. ช่วยให้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์มีการสลายตัวเร็วขึ้น
6. เป็นอาหารของจุลินทรีย์ในดินทำให้จุลินทรีย์แข็งแรงขยายพันธุ์ได้ดีขึ้น
7. ใช้ได้กับดินทุกชนิด ไม่ว่าจะมี pH อย่างไร
8. ช่วยให้การให้น้ำซึมลงไปในดินได้ลึก เป็นการเพิ่มชาตุอาหารแก่รากขันอ่อน ในระดับลึก
9. มีราคาถูกกว่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์

เปรียบเทียบการใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมี

ลักษณะ	ปุ๋ยอินทรีย์	ปุ๋ยเคมี
ระยะเวลาที่อยู่ในดิน	- ปุ๋ยอินทรีย์คงอยู่ในดินได้นาน	- ปุ๋ยเคมี คงอยู่ในดินได้ระยะสั้น
การอุ่มน้ำ	- ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยให้ดินอุ่มน้ำ	- ปุ๋ยเคมี ไม่ช่วยให้ดินอุ่น้ำ
ความร่วนซุย	- ปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ดินร่วนซุย	- ปุ๋ยเคมีช่วยให้ดินอัดแน่น
ปริมาณการใช้ต่อพื้นที่	- ปุ๋ยอินทรีย์ใช้จำนวนน้อย	- ปุ๋ยเคมี ใช้จำนวนน้อย

ผลกระทบของปัจจัยเคมี

1. การใช้ปัจจัยเคมีอย่างเดียวจะแกร่งที่ใช้พืชจะเจริญออกมาก แต่ต่อมาต้องเพิ่มจำนวนการใช้มากขึ้นพืชจึงจะให้ผลผลิตดี และเมื่อใช้ติดต่อกันนาน สารเคมีจะตกค้างในดิน ปริมาณมาก ดินมีสภาพเป็นกรด ธาตุอาหารในดินถูกตีรัง พืชไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์ส่งผลให้ผลผลิตลดน้อยลง
2. ทำให้ต้นพืชอ่อนแอ ง่ายต่อการเข้าทำลายของแมลง โรค และศัตรูพืชอื่นๆ
3. ทำให้ลูกนิทรรย์ในดินที่เป็นประโยชน์ลดลง (ดินตาย)
4. เมื่อสารพิษเข้าสู่ร่างกายมากๆ ส่งผลให้เกิดโรคมะเร็งได้
5. ทำให้ดินเป็นกรด - ด่างมากขึ้น
6. เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นจากการซื้อปัจจัยเคมี
7. เกษตรกรไทยปัจจุบันส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการนำไปใช้

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....	2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....		

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปุ่ยอินทรีมี หมายถึง

.....
.....
.....
.....
.....

2. ปุ่ยอินทรีมีกี่ชนิด อะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

3. ปุ่ยอินทรีมีประไชณ์อย่างไร ขอใบายพอสังເຫປ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. นักเรียนจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรกับ dinที่แข็ง ขาดความอุดมสมบูรณ์และไม่สามารถทำการเกษตรได้ ได้เลย จงแสดงความคิดเห็น

The image shows a horizontal decorative banner. It consists of a light gray background with a repeating pattern of thin, dark gray dotted lines forming a grid-like structure. In the center of the banner is a circular emblem. The emblem features a stylized, symmetrical design with multiple layers of arches or petals, rendered in a light gray color that matches the background. The overall aesthetic is clean and modern, typical of a digital interface or a formal document header.

5. จงบอกผลลัพธ์ทบทวนจากการใช้ปุ่มเเเม่ มากอเข้าใจ

A decorative horizontal banner at the top of the page. It features a repeating pattern of stylized, symmetrical figures in light blue and white against a dark grey background. The figures appear to be traditional or cultural motifs, possibly related to the university's history or values. The banner is framed by two thin, light blue horizontal lines.

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

- 1..... เลขที่.....
 2..... เลขที่.....
 3..... เลขที่.....
 4..... เลขที่.....
 5..... เลขที่.....

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน			
2. การให้ความร่วมมือในการทำงาน			
3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
4. มีความเป็นระเบียบ			
5. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

- ดี ให้ 3 คะแนน คะแนน 11 - 15 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดี
 พอใช้ ให้ 2 คะแนน คะแนน 6 - 10 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มพอใช้
 ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน คะแนน 1-5 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน ( ) ครู

( ) เพื่อน

( ) นักเรียน

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องน้ำสกัดชีวภาพสารพัดประโยชน์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

น้ำสกัดชีวภาพ คือของเหลวสีน้ำตาลที่ได้จากการนำส่วนต่างๆ ของพืชมาหมักดองกับากันน้ำตาล ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเกษตร คือ จะเสริมธาตุอาหารให้กับพืชในขณะที่พืชกำลังเจริญเติบโต ใช้ป้องกันกำจัดแมลง ใช้ในการกำจัดของเสีย หรือใช้ในการดับกลิ่น เป็นต้น ก่อนการทำน้ำสกัดชีวภาพจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุ/อุปกรณ์และกระบวนการขั้นตอน ก่อนการปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้เราสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกความหมาย และประโยชน์ของน้ำสกัดชีวภาพได้
2. บอกวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำสกัดชีวภาพได้
3. อธิบายกระบวนการขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย ประโยชน์ของน้ำสกัดชีวภาพ
2. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ
3. กระบวนการขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเกริ่นนำเรื่องน้ำสกัดชีวภาพ และสนทนากับนักเรียน “วันนี้เราจะเรียนรู้เกี่ยวกับน้ำสกัดชีวภาพ ประโยชน์ วัสดุ/อุปกรณ์ และกระบวนการขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพก่อนที่เราจะลงมือปฏิบัติจริง”

ขั้นสอน

2. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน ตามกลุ่มเดิมเพื่อปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
3. ครูซักถามนักเรียนตามประเด็นดังนี้ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามที่เข้าใจ

3.1 ครูสอนท่านซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของน้ำสกัดชีวภาพ หมายถึงอะไร และมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

3.2 จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุ/อุปกรณ์และกระบวนการการทำน้ำสกัดชีวภาพก่อนการปฏิบัติจริง เพราะเหตุใด

4. ครูแจกใบความรู้เรื่องน้ำสกัดชีวภาพสารพัดประโยชน์กับสมาชิกในกลุ่มศึกษาและทำความเข้าใจ

5. ครูแจกใบงานกิจกรรมกลุ่มให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เรียนลงในใบงานและส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่องน้ำสกัดชีวภาพสารพัดประโยชน์ พร้อมสุ่มนักเรียนเข้ามาซักถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความหมาย ประโยชน์ วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพ พร้อมกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเพิ่มเติม

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องน้ำสกัดชีวภาพสารพัดประโยชน์
2. ใบงาน

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. การพูดคุย/ซักถาม
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....
.....

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....	2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....		

คำสั่ง ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมบริการหารือและตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้กำหนดให้ต่อไปนี้

1. น้ำสกัดชีวภาพ หมายถึง

.....
.....
.....
.....
.....

2. จงบอกประโยชน์ของน้ำสกัดชีวภาพมา 2-3 ข้อ

.....
.....
.....
.....
.....

3. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

4. จงอธิบายกระบวนการขั้นตอนในการทำน้ำสกัดชีวภาพ มาพอกเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

น้ำสกัดชีวภาพ คือ ของเหลวสีน้ำตาลที่ได้จากการนำส่วนต่างๆ ของพืชมาหมักดอง กับกากร่าน้ำตาล โดยจะมีเชื้อจุลทรรศน์เป็นตัวช่วยอย่างถลาย น้ำสกัดชีวภาพที่ได้จากการหมักดอง จะประกอบไปด้วยจุลทรรศน์และสารอินทรีย์หลากหลายชนิด ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเกษตรคือจะเสริมธาตุอาหารให้กับพืชในขณะที่พืชกำลังเจริญเติบโต ใช้ป้องกันกำจัดแมลง ใช้ในการกำจัดของเสีย หรือใช้ในการดับกลิ่น เป็นต้น ก่อนการทำน้ำสกัดชีวภาพจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุ/อุปกรณ์และกระบวนการขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพก่อนการปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้เราสามารถปฏิบัติตามได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุที่ใช้ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ

- ผัก ผลไม้ หรือเปลือกผลไม้
- กาแฟ
- น้ำ

อุปกรณ์ ได้แก่

- ถังหรือขวดพลาสติก
- มีด
- เครื่อง
- ก้อนอิฐหรือของแข็ง

การทำน้ำสกัดชีวภาพ

1. นำเศษพืช ผัก ผลไม้ หรือเศษอาหารที่ยังไม่บูดเน่า มาสับหรือบดให้เป็นชิ้นเล็กๆ ใส่ภาชนะที่มีฝาปิด เช่น ถังพลาสติก ขวดพลาสติก หรือโถ弄น้ำ
2. ใส่กากร่าน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายลงไป 1 ใน 3 ของน้ำหนักผัก (ในอัตราส่วนนี้ถ้ามีน้ำสกัดชีวภาพอยู่แล้วให้ใส่กากร่าน้ำตาลน้อยลง) แล้วเติมน้ำเปล่าลงไปให้บริมาณน้ำอยู่เหนือผัก แล้วปิดฝาทิ้งไว้ 5 - 7 วัน
3. นำของแข็งวางทับผักไว้แล้วปิดฝาให้สนิท (ในกรณีที่ไม่สามารถปิดฝาให้สนิท)
4. จะมีของเหลวสีน้ำตาลไหลออกมาก คือ น้ำสกัดชีวภาพ กรอกใส่ขวดปิดฝาให้สนิท พร้อมที่จะนำมานำไปใช้

วิธีใช้

1. ผสมน้ำสกัดชีวภาพกับน้ำในอัตรา 1 ส่วน ต่อน้ำ 500 ส่วน รดต้นไม้หรือฉีดพ่นบนใบ
2. เริ่มฉีดพ่นเมื่อพืชเริ่มงอกก่อนเป็นโครและแมลงจะมาบกวน และควรทำในตอนเช้าหรือหลังจากฝนตกหนัก
3. ควรให้อุ่นสักวันสองวันในดินต้องมีอินทรีย์ตดถูกอย่างเพียงพอ เช่น ปูยหมาก ปูยคอก หอยแปรง ใบไม้แห้งและฟาง เป็นต้น
4. น้ำสกัดชีวภาพเจือจากไบเบิลพืชก่อนนำไปเพาะ จะช่วยให้เมล็ดออกเร็วขึ้น และจะได้ต้นกล้าที่แข็งแรงและสมบูรณ์

ประโยชน์ของน้ำสกัดชีวภาพ

1. ใช้เป็นปุ๋ยโดยตรง น้ำสกัดชีวภาพ จะประกอบด้วยสารต่าง ๆ และอุลิ่นทรีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั่นก่อนนำเข้าไปใช้ประโยชน์จึงต้องทำให้เลือกจากมาก ๆ การใช้น้ำสกัดชีวภาพ จะต้องมีความระมัดระวังมาก ถ้าเข้มข้นมากไปพืชจะชะงักการเจริญเติบโต ใบจะมีสีเหลืองถ้าใช้ในอัตราที่พอดีจะมีลักษณะเขียวสด ใบเป็นมัน ต้นพืชที่ชะงักการเจริญเติบโตที่พักอยู่จะขยายตัวแตกต่างไปตามน้ำที่ใส่ เช่น 3 - 7 วันต่อครั้ง และเมื่อพืชเจริญงอกงามดีในเวลาต่อมากจะใช้เดือนละครั้งก็ได้
2. ใช้ป้องกันกำจัดแมลงและโคร โดยการผสมน้ำสกัดชีวภาพ ในอัตราเจือจากฉีดพ่นโดยเฉพาะเพลี้ยแป้งใช้ได้ผลดี
3. ใช้ประโยชน์ในการกำจัดน้ำเสียและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นำน้ำสกัดชีวภาพไปใช้คายสลายอินทรีย์ตดถูกจากแหล่งน้ำต่างๆ เช่น บ่อน้ำ สร่าน้ำที่มีอินทรีย์ตดถูกอยู่สลายบุดเน่า ก็สามารถใส่น้ำชีวภาพลงไปในแหล่งน้ำดังกล่าวได้
4. ใช้กับสัตว์เลี้ยง (ไก่และสุกร) โดยใช้น้ำสกัดชีวภาพจำนวน 20 ลิตร มาผสมกับน้ำสะอาด 20 ลิตร นำไปใช้เลี้ยงไก่หรือสุกร เพื่อทำลายอุลิ่นทรีที่เป็นเชื้อโรค โดยวิธีดังกล่าวจะมีสรรพคุณทำให้สัตว์แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค และที่สำคัญพื้นคอไก่ไม่มีกลิ่นเหม็นเนย ซึ่งส่งผลให้ไก่ไม่เป็นโรค

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

- 1..... เลขที่.....
 2..... เลขที่.....
 3..... เลขที่.....
 4..... เลขที่.....
 5..... เลขที่.....

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน			
2. การให้ความร่วมมือในการทำงาน			
3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
4. มีความเป็นระเบียบ			
5. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อยแสบ			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ดี ให้ 3 คะแนน	คะแนน 11 - 15 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดี
พอใช้ ให้ 2 คะแนน	คะแนน 6 - 10 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มพอใช้
ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน	คะแนน 1-5 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน ( ) ครู

( ) เพื่อน

( ) นักเรียน

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

สารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 3 ชั่วโมง

สารสำคัญ

น้ำสกัดชีวภาพ เป็นทางเลือกหนึ่งในการนำมาปรุงส่วนต่างๆ ของพืชให้เจริญเติบโต การทำน้ำสกัดชีวภาพใช้เอง จะเกิดประโยชน์อย่างมากในด้านการลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและยังปลอดภัยต่อเกษตรกรอีกด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนเข้าใจวิธีการในการทำน้ำสกัดชีวภาพ
2. นักเรียนสามารถทำน้ำสกัดชีวภาพได้

สารการเรียนรู้

1. ปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเกริ่นนำเรื่องการทำน้ำสกัดชีวภาพแล้วสนทนากับนักเรียน “วันนี้เราจะปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพ ซึ่งเราได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนการปฏิบัติแล้วในชั่วโมงที่ผ่านมา”

2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ครูส่งให้เตรียมมาเพื่อจะนำมาทำน้ำสกัดชีวภาพ

ขั้นสอน

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน โดยนับเลข 1-5 และแยกเข้ากลุ่มตามเลขที่นับ
4. ครูเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำน้ำสกัดชีวภาพร่วมทั้งสาธิตการทำน้ำสกัดชีวภาพให้นักเรียนดู
5. นักเรียนดูการสาธิตการทำน้ำสกัดชีวภาพ และพูดคุยกับวิทยากรในสิ่งที่สนใจเกี่ยวกับการทำน้ำสกัดชีวภาพ
6. นักเรียนลงมือปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพตามขั้นตอนที่วิทยากรได้สาธิตให้ดู

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงาน/ชีวิตงานของกลุ่มตนเอง
8. วิทยากรสรุปเกี่ยวกับการนำเสนอผลงาน/ชีวิตงานของแต่ละกลุ่มพร้อมติชมและแนะนำ
9. แต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานกิจกรรมกลุ่ม
ขั้นสรุป
10. วิทยากรสรุปขั้นตอนการปฏิบัติการทำน้ำสกัดชีวภาพ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามในสิ่งที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานกิจกรรมกลุ่ม
2. ผลงาน/ชีวิตงาน
3. วิทยากรท้องถิน
4. วัสดุอุปกรณ์ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. การพูดคุย/ซักถาม
4. ประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและชีวิตงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

ใบงาน

เรื่อง การทำน้ำสกัดชีวภาพ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ชื่อสมาชิก

1.....**เลขที่**..... 2.....**เลขที่**.....
3.....**เลขที่**..... 4.....**เลขที่**.....
5.....**เลขที่**.....

คำสั่ง ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันปรึกษาหารือและตอบคําถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพที่ได้ปฏิบัติกับสมาชิกในกลุ่ม บอกเป็นข้อๆ

2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการทำน้ำสกัดชีวภาพให้เอง มีประโยชน์อย่างไร ตอบตามความเข้าใจของนักเรียนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

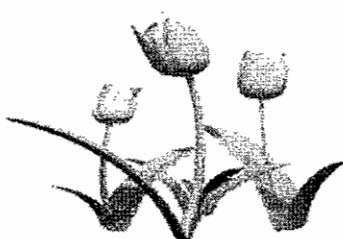
.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อสมมाचิก

1.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
2.....	เลขที่.....	5.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....		

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ต้องปรับปรุง (1 คะแนน)
กระบวนการทำงาน			
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน			
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ			
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
4. ความมีน้ำใจ			
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด			
ชื่นชม			
1. ระยะเวลาการholm ก			
2. กลิน / รสชาด			
3. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์			
4. ได้ตามปริมาณอัตราส่วน			
5. คุณภาพของผลงาน			

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน	สะสมวัสดุเหลือไว้ได้พอดีเพียงและเหมาะสม	สะสมวัสดุเหลือไว้ได้พอดีเพียงและเหมาะสมบางส่วน	สะสมวัสดุเหลือไว้ได้ไม่พอดีเพียง
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ	ปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอนถูกต้อง	ปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้นตอนบางส่วน	ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกบางคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกไม่ทำงานตามหน้าที่
4. ความมีน้ำใจ	มีการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ	ช่วยเหลือผู้อื่นบางครั้ง	หลีกเลี่ยงการช่วยเหลือผู้อื่น
5. ปฏิบัติงานทันตามเวลาที่กำหนด	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จและส่งงานตามกำหนดเวลา	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จแต่ส่งงานช้ากว่ากำหนด	ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จและไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา
6. ระยะเวลาทำการมัก	ทำการหมักตามระยะเวลาที่กำหนด 5 – 7 วัน	ทำการหมักไม่ครบตามกำหนด 5 - 7 วัน	ไม่ทำการหมักตามระยะเวลาที่กำหนด 5-7 วัน
7. กลิ่น /รสชาด	มีกลิ่นหมักดอง กลิ่นแอลกอฮอล์และมีรสเปรี้ยวมาก	มีกลิ่นหมักดอง กลิ่นแอลกอฮอล์และมีรสเปรี้ยว บ้างเล็กน้อย	ขาดกลิ่นหมักดอง กลิ่นแอลกอฮอล์ และรสเปรี้ยว
8. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
9. ถูกต้องตามอัตราส่วน	ขึ้นงานได้ตามปริมาณ อัตราส่วน	ขึ้นงานไม่ค่อยได้ ตามปริมาณ อัตราส่วน	ขึ้นงานไม่ได้ตาม ปริมาณอัตราส่วน
10. คุณภาพของผลงาน	ผลงานสำเร็จครบถ้วน องค์ประกอบเรียบร้อย สมบูรณ์ดีและส่งตาม เวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จครบ ถ้วนองค์ประกอบ เรียบร้อยสมบูรณ์ดี แต่ส่งช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จ เสร็จเรียบร้อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

**สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องปุ่ยหมักอนุรักษ์ดิน**

**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 2 ชั่วโมง**

สาระสำคัญ

ปุ่ยหมัก คือ ปุ่ยที่เกิดจากการหมักเศษพืช เช่น หญ้าแห้ง ฟางแห้ง ใบไม้ ขี้เลือย และ อินทรีย์วัตถุอื่น ๆ ปุ่ยหมักนี้สามารถช่วยให้ดินพืชเจริญเติบโตได้ดี ซึ่งมีคุณสมบัติในการปรับปรุงดิน ทำให้ดินโพร่ง เพิ่มความพุดให้แก่ดิน ทำให้การระบายน้ำและอากาศในดินดีขึ้น ทั้งช่วยให้ดิน อุดมดินน้ำและดูดซึมน้ำดูดซึมน้ำดีขึ้นด้วย ก่อนการทำปุ่ยหมักจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับ วัสดุ/อุปกรณ์และกระบวนการขั้นตอนก่อนการปฏิบัติจริง เพราะจะช่วยให้เราสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกความหมายและประโยชน์ของปุ่ยหมักได้
2. บอกวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำปุ่ยหมักได้
3. อธิบายกระบวนการขั้นตอนการทำปุ่ยหมักได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและประโยชน์ของปุ่ยหมัก
2. วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำปุ่ยหมัก
3. กระบวนการขั้นตอนการทำปุ่ยหมัก

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเกริ่นนำเรื่องปุ่ยหมักแล้วสนทนากับนักเรียน “ปุ่ยหมักคืออะไร ชั่วโมงนี้เราจะเรียนรู้เรื่องปุ่ยหมัก”

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ตามกลุ่มเดิมในชั่วโมงที่แล้ว
3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของปุ่ยหมัก พร้อมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยการยกมือถือขึ้นตอบ

4. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และขั้นตอนการทำปุ่ยหมัก “ครูเคยทำปุ่ยหมักเองที่บ้าน มีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง และทำอย่างไร”
5. จากนั้นครูแจกใบความรู้เรื่องปุ่ยหมักให้นักเรียนศึกษา
6. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมาย ประโยชน์ วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการขั้นตอนในการทำปุ่ยหมักให้นักเรียนเข้าใจ
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิป่าวัยแสดงความคิดเห็น และร่วมกันทำใบงานที่ครูแจกให้

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ความหมาย ประโยชน์ วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการขั้นตอนในการทำปุ่ยหมัก พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเพิ่มเติม
7. ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำปุ่ยหมักเพิ่มเติมจากผู้รู้ในชุมชน และเขียนสรุปลงในกระดาษ A4 ที่ครูแจกให้ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาทำปุ่ยหมักในชั้วโมงหน้า

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องปุ่ยหมัก
2. ใบงาน
3. กระดาษ A4
4. ผู้รู้เกี่ยวกับการทำปุ่ยหมัก

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การพูดคุย/ซักถาม
3. sond เกตพูดติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะ

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ.....**ครูผู้สอน**

(.....)

...../...../.....

 ในงาน
 เรื่อง ปุ่ยหมาก

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ข้อสมाचิก

1.....	เลขที่.....	2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....		

คำสั่ง ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมปรึกษาหารือและตอบคำถามจากหัวข้อที่ได้กำหนดให้ต่อไปนี้

1. ปุ่ยหมาก คือ

.....
 .....

2. จงบอกประโยชน์ของปุ่ยหมาก 2-3 ข้อ

.....
 .....

3. วัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ่ยหมาก ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....
 .....

4. จงอธิบายกระบวนการขั้นตอนในการทำปุ่ยหมาก มาพร้อมเข็ป

.....
 .....

ในความรู้
๑ เรื่อง ปุ๋ยหมัก ๑

ปุ๋ยหมัก คือ ปุ๋ยที่เกิดจากการหมักเศษพืช เช่น หญ้าแห้ง ฟางแห้ง ใบไม้ ซึ่งเลือย และอินทรีย์วัตถุอื่น ๆ ปุ๋ยหมักนี้เมื่อเน่าเปื่อยดีแล้วสามารถช่วยให้ดินพืชเจริญเติบโตได้ดีขึ้น ปุ๋ยหมักเป็นปุ๋ยธรรมชาติ ซึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์นิคหนึ่งที่ทำขึ้นโดยเลียนแบบธรรมชาติที่เกิดขึ้นในป่า ปุ๋ยหมัก ประกอบด้วยซากพืช ซากสัตว์ เศษขยะหรือมูลสัตว์ เมื่อนำมากองรวมกันแล้วจะเกิด การย่อยสลายโดยกระบวนการทางเคมี จนกระทั่งได้วัสดุที่มีความคงทนต่อการย่อยสลาย ซึ่งมีสีน้ำตาลดำ มีคุณสมบัติในการปรับปรุงดิน ทำให้ดินเปร่ง เพิ่มความพรุนให้แก่ดิน ทำให้การระบายน้ำและอากาศในดินดีขึ้น ช่วยให้ดินอุ่มน้ำและดูดซึมน้ำดี ช่วยเพิ่มปริมาณธาตุอาหารให้แก่พืช ทั้งธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริมให้แก่ดิน ซึ่งทำให้พืชและอุลิ่นทรีย์เจริญเติบโตและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

ประโยชน์ของปุ๋ยหมัก

1. ช่วยทำให้ดินร่วนซุย ปรับสภาพของดินซึ่งจะทำให้พืชเจริญงอกงาม
2. ช่วยเพิ่มความสามารถในการอุ่มน้ำของดิน ลดการไหลบ่าของน้ำที่ผิวน้ำดิน
3. ช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน
4. ประหยัดค่าใช้จ่าย
5. ช่วยทำให้ดินสามารถดูดซึบธาตุอาหารพืชได้มาก
6. สามารถนำเอาราสตุที่เหลือใช้จากการทำไร่ นา สวน มาทำเป็นปุ๋ยหมักได้
7. เป็นอาหารของอุลิ่นทรีย์ในดิน

วัสดุที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมัก

1. มูลสัตว์แห้งละเอียด
2. แกลบดำ
3. รากละเอียด
4. เศษพืชหรือวัสดุที่หาได้ง่ายในห้องถัง เช่น ใบไม้ แกลบ กากอ้อย ซึ่งเลือย เปลือกถั่ว ถั่ว เปลือกถั่วเขียว ขุยมะพร้าว ฯลฯ อย่างได้อย่างหนึ่ง
5. น้ำสกัดชีวภาพ
6. กากน้ำตาล
7. น้ำ

ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก

1. นำวัสดุต่างๆ มากองช้อนกันเป็นชั้นๆ แล้วคลุกเคล้าจนเข้ากันดี
2. öd้น้ำที่ผสมด้วยน้ำสักดือวภาพและกากรน้ำตาล ตามอัตราส่วนที่กำหนดให้ทั่วกองวัสดุปุ๋ยหมัก คลุกให้เข้ากันจนทั่ว ให้ได้ความชื้นมากๆ อย่าให้แห้งหรือชื้นเกินไป
3. หมักกองปุ๋ยหมักไว้ 4-5 วัน ก็นำไปใช้ได้
4. วิธีหมักทำได้ 2 วิธีคือ
  - 4.1 เกลี่ยกองปุ๋ยหมักบนพื้นชีเมนต์ หนาประมาณ 1-2 ซีบ คลุมด้วยกระสอบป่านทึ่งไว้ 4-5 วัน ตรวจดูความร้อนในวันที่ 2-3 ถ้าร้อนมากอาจต้องเอากระสอบที่คลุมออกแล้วกลับกองปุ๋ยเพื่อระบายความร้อน จากนั้นกองปุ๋ยจะค่อยๆ เย็นลง นำลงบราวน์กระสอบเก็บไว้ใช้ต่อไป
  - 4.2 บรรจุปุ๋ยหมักที่คลุกเข้ากันดีแล้วใส่ลงในกระสอบปุ๋ยไม่ต้องมัดปากถุง ตั้งทึ่งไว้บนท่อนไม้หรือไม้กระดาษที่สามารถถ่ายเทอากาศได้พื้นถุงได้ ทึ่งไว้ 5-7 วัน

หลักในการพิจารณาปุ๋ยหมักที่เสรีjs สมบูรณ์

1. สีของวัสดุเศษพืช หลังจากเป็นปุ๋ยหมักที่สมบูรณ์จะมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ โดยปกติเมื่อใช้เศษพืชในการทำปุ๋ยหมักจะเห็นความแตกต่างของสีอย่างชัดเจน
2. ลักษณะของวัสดุพืชที่เป็นปุ๋ยหมักที่สมบูรณ์จะมีลักษณะอ่อนนุ่มยุ่งและขาดออกจากกันได้ง่ายไม่แข็งกระด้างเหมือนวัสดุเริ่มแรก
3. กลิ่นของวัสดุปุ๋ยหมักที่สมบูรณ์จะมีกลิ่นหอม และมีไส้ขาวเกาะกันเป็นก้อน ไม่มีกลิ่นเหม็น ในกรณีที่มีกลิ่นเหม็นหรือกลิ่นฉุน แสดงว่ากระบวนการย่อยสลายภายในกองปุ๋ยยังไม่สมบูรณ์
4. ความร้อนในกองปุ๋ยหมัก ในระหว่างการหมักถ้าไม่เกิดความร้อนเลยแสดงว่าการหมักไม่ได้ผล อุณหภูมิระหว่างการหมักที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 40 -50 องศา

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อสมาชิก

- 1..... เลขที่.....
 2..... เลขที่.....
 3..... เลขที่.....
 4..... เลขที่.....
 5..... เลขที่.....

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน			
2. การให้ความร่วมมือในการทำงาน			
3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
4. มีความเป็นระเบียบ			
5. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ดี ให้ 3 คะแนน	คะแนน 11 - 15 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดี
พอใช้ ให้ 2 คะแนน	คะแนน 6 - 10 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มพอใช้
ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน	คะแนน 1-5 ระดับคุณภาพ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน ( ) ครู

( ) เพื่อน

( ) นักเรียน

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ปุ๋ยหมัก เป็นการนำอินทรีย์วัตถุมาหมักตามกระบวนการเกิดการสลายตัวเป็นธาตุอาหารของพืช นำมาปรับปรุงดินทำให้ดินร่วนซุย ช่วยให้พืชเจริญเติบโต เพิ่มผลผลิต และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนเข้าใจวิธีการในการทำปุ๋ยหมัก
2. นักเรียนสามารถทำปุ๋ยหมักได้

สาระการเรียนรู้

1. ปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเกริ่นนำเรื่องการทำปุ๋ยหมักแล้วสนทนากับนักเรียน “วันนี้เราจะปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก ซึ่งเราได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนการทำปุ๋ยได้แล้ว”
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ครูสั่งให้เตรียมมาเพื่อจะนำมาทำปุ๋ยหมัก

ขั้นสอน

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน ตามกลุ่มเดิม
4. ครูเชิญวิทยากรห้องถินให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมัก พร้อมทั้งสาธิตการทำปุ๋ยหมักให้นักเรียนดู

5. นักเรียนดูการสาธิตการทำปุ๋ยหมักและพูดคุยซักถามวิทยากรในสิ่งที่สงสัย

6. นักเรียนลงมือปฏิบัติทำปุ๋ยหมักตามขั้นตอนที่วิทยากรได้สาธิตให้ดู
7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงาน/ขั้นตอนของกลุ่มพร้อมทั้งอธิบายวิธีการทำปุ๋ยหมัก

ขั้นตอน

8. วิทยากรสรุปเกี่ยวกับการนำเสนอผลงาน/ขั้นตอนของแต่ละกลุ่มพร้อมติชมและแนะนำ

9. แต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นสรุป

10. วิทยากรสรุปกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติการทำป้ายหมาก และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามในสิ่งที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานกิจกรรมกลุ่ม
2. ผลงานชิ้นงาน
3. วิทยากรห้องถิน
4. วัสดุอุปกรณ์ในการทำป้ายหมาก

การวัดและการประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. การพูดคุย/ซักถาม
4. ประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและชิ้นงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ.....**ครูผู้สอน**

(.....)

...../...../.....

ใบงาน
เรื่อง การทำป้ายหมาก

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....	2.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
5.....	เลขที่.....		

คำสั่ง ให้แต่ละกลุ่มนักเรียนที่ได้เรียนรู้เรื่องการทำป้ายหมากในวันนี้

1. อธิบายขั้นตอนการทำป้ายหมากที่นักเรียนได้ปฏิบัติ มาพร้อมเข็ม
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำป้ายมัก มีอะไรบ้าง

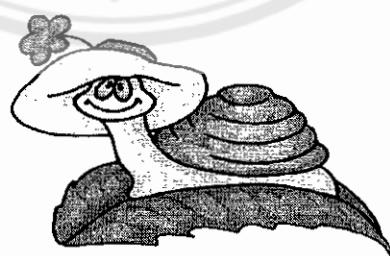

---

3. นักเรียนคิดว่าการท่าน้ำปั้ยหมาก มีประโยชน์อย่างไร ตอบตามความเข้าใจเป็นข้อๆ

แบบประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อสมाचิก

1.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
2.....	เลขที่.....	5.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....		

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ต้องปรับปรุง (1 คะแนน)
กระบวนการทำงาน			
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน			
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ			
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
4. ความมีน้ำใจ			
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด			
ชีวิตนักเรียน			
1. ระยะเวลาการะมัก			
2. กลิ่น / สี			
3. ลักษณะทางกายภาพ			
4. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์			
5. คุณภาพของผลงาน			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน	สะสมวัสดุเหลือใช้ได้พอเพียงและเหมาะสม	สะสมวัสดุเหลือใช้ได้พอเพียงและเหมาะสมบางส่วน	สะสมวัสดุเหลือใช้ได้ไม่พอเพียง
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ	ปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอนถูกต้อง	ปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้นตอนบางส่วน	ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกบางคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกไม่ทำงานตามหน้าที่
4. ความมีน้ำใจ	มีการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ	ช่วยเหลือผู้อื่นบางครั้ง	ช่วยเหลือผู้อื่น
5. ปฏิบัติงานทันตามเวลาที่กำหนด	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จและส่งงานตามกำหนดเวลา	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จแต่ส่งงานช้ากว่ากำหนดเวลา	ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จและไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา
6. ระยะเวลาทำการหมัก	ทำการหมักตามระยะเวลาที่กำหนด 4-5 วัน	ทำการหมักไม่ครบตามระยะเวลาที่กำหนด 4-5 วัน	ไม่ทำการหมักตามระยะเวลาที่กำหนด 4-5 วัน
7. กลิ่น / สี	ไม่มีกลิ่นเหม็น และ มีสีของวัสดุปุ๋ยหมัก เป็นสีดำ	ไม่มีกลิ่นเหม็น และ มีสีของวัสดุปุ๋ยหมัก เป็นสีน้ำตาลเข้ม	มีกลิ่นเหม็น และไม่มีสีของวัสดุปุ๋ยหมัก เกิดขึ้น
8. ลักษณะทางกายภาพ	มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราເກະເປັນກ້ອນ จำนวนมากและมี	มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราເກະເປັນກ້ອນ เလົກນ້ອຍແລະມີ	ไม่มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราເກະເປັນກ້ອນ และມີລັກຜະນະຂອງ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
	ลักษณะอ่อน懦ไม่แข็งกระด้าง	ลักษณะอ่อน懦	ปัจจัยมากแข็งกระด้าง
9. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้แต่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
10. คุณภาพของผลงาน	ผลงานสำเร็จครบถ้วนคงคู่ประกอบด้วยบริร้อยสมบูรณ์ดีและส่งตรงตามเวลาที่กำหนด	ผลงานสำเร็จครบถ้วนคงคู่ประกอบด้วยบริร้อยสมบูรณ์ดีแต่ส่งช้ากว่าเวลาที่กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จบริร้อย

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ๔

แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญในการประเมินเอกสารประกอบหลักสูตร
สาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คำชี้แจง

- แบบประเมินเอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในครั้งนี้ใช้ ในการประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและ ประเมินผล
- การประเมินเอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ เป็นการประเมินเพื่อรับปรุงเอกสารประกอบหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้
- ให้ผู้ประเมินพิจารณารายการประเมินเอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ ตามที่กำหนดให้ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของ ท่านมากที่สุด

ระดับความคิดเห็นมีค่าดังนี้

3	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย

**ตาราง 11 แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับผู้เขียนรายงาน**

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
1	สาระสำคัญ <ol style="list-style-type: none"> 1. ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ 2. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ 				
2	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง <ol style="list-style-type: none"> 1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในหลักสูตรสถานศึกษา 2. ครอบคลุมลักษณะการเรียนรู้ด้าน พุทธศาสนา จิตพิสัย และทักษะพิสัย 3. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ อ่านเข้าใจง่าย 4. สอดคล้องกับความต้องการของห้องถินและผู้เรียน 5. 愽受serimการใช้ทรัพยากรในห้องถินให้เกิดประโยชน์ 6. เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน 7. สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 				
3	สารการเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 1. สารการเรียนรู้ที่กำหนดสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. เหมาะสมกับเวลาเรียน 3. มีความถูกต้องของสารการเรียนรู้ 4. เหมาะสมกับวัยและอุปนิภัวะของผู้เรียน 				

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
	<p>5. เห็นจะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน</p> <p>6. มีประโยชน์ต่อผู้เรียน</p> <p>7. มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้</p> <p>8. จัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาสาระได้เหมาะสม</p>				
4	<p>เวลาที่ใช้</p> <p>1. เห็นจะสมกับสาระการเรียนรู้</p> <p>2. เห็นจะสมกับเวลาเรียนที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</p>				
5	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>1. เห็นจะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้</p> <p>2. เห็นจะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน</p> <p>3. เห็นจะสมกับสภาพห้องถินและการนำไปใช้งาน</p> <p>4. เห็นจะสมกับเวลา</p> <p>5. เน้นกระบวนการกรุณและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>6. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนกระบวนการ</p> <p>7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งด้านความคิด ความรู้ สึกและการกระทำ</p> <p>8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะและเจตคติไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p>				

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
	9. ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม 10. เรียงลำดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เหมาะสม				
6	สื่อการเรียนรู้ ก. วัสดุอุปกรณ์ 1. เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการ เรียนรู้ 2. เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน 3. สามารถจัดหาได้ง่ายในห้องถิน 4. สามารถนำไปใช้ได้ง่ายและสะดวก ข. ใบงาน ใบความรู้ 1. เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการ เรียนรู้ 2. เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน 3. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน 4. จัดลำดับขั้นตอนในการทำงานได้เหมาะสมมี ความชัดเจนในการอธิบายหรือการใช้ภาษา				
7	การวัดและการประเมินผล 1. การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. การวัดและประเมินผลการเรียนเหมาะสมกับ มาตรฐานของสาระการเรียนรู้ 3. การวัดและประเมินผลการเรียนในระหว่างเรียน เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ 4. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลายๆ วิธี				

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		3	2	1	
	5. เสนอแนะวิธีการวัดและประเมินผลໄว้ชัดเจน 6. เสนอแนะเกณฑ์การวัดและประเมินผลໄว้ชัดเจน 7. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธ พิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย				

ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ដំឡើង

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เรื่องเกษตรอินทรีย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อที่กำหนดให้วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ระดับความคิดเห็นมีดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุไว้
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุไว้
- 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ระบุไว้

ตาราง 12 จำแนกข้อสอบ เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ระดับพฤติกรรม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ความรู้คุณภาพ	ความท้าทาย	การนำไปใช้	กระบวนการเรียนรู้	การสังเคราะห์	ความเชี่ยวชาญค่า	รวม
1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการ วิธีการของเกษตรอินทรีย์	1	1	-	-	-	1	3
2. รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างคุ้มค่าและ ถูกวิธี ตลอดจนมีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	-	-	4
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม	-	-	1	1	-	-	2
4. รู้และเข้าใจหลักวิธีการและมีทักษะ กระบวนการในการทำน้ำสกัดชีวภาพ	3	2	1	1	-	-	7
5. รู้และเข้าใจหลักวิธีการและมีทักษะ กระบวนการในการทำปุ๋ยหมัก	3	2	1	-	-	-	6
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บบัญชีรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ใน การทำน้ำสกัดชีวภาพและปุ๋ยหมัก	2	2	1	-	-	-	5
7. รู้จักค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่สนใจจาก แหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้	1	-	-	-	-	-	1
8. สามารถบอกคุณค่าและประโยชน์ของ น้ำสกัดชีวภาพและปุ๋ยหมักชีวภาพได้	-	-	-	-	1	1	2
รวม	11	8	5	3	1	2	30

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพัฒกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการ วิธีการของ เกษตรอินทรีย์ (ความรู้ ความจำ)	1. เกษตรอินทรีย์ หมายถึงอะไร ก. การเกษตรที่ใช้ยาฆ่าแมลงกำจัด ศัตรูพืช ข. การเกษตรที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีทุกชนิด ค. การเกษตรที่มีการใช้สื่อรวมเร่งการเจริญเติบโต ง. การทำไร่ทำนาโดยใช้ปุ๋ยเคมี (เฉลย ข)			
1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการ วิธีการของ เกษตรอินทรีย์ (ความรู้ ความจำ)	2. ข้อใดคือวิธีการของเกษตรอินทรีย์ ก. ใช้สารสกัดจากธรรมชาติป้องกันศัตรูพืช ข. ใช้ปุ๋ยเม็ดวิทยาศาสตร์บำรุงต้นพืชอยู่เป็นประจำ ค. ใช้ยาฆ่าแมลงจีดผักผลไม้อย่างสม่ำเสมอ ง. ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16 -16 -16 (เฉลย ก)			
1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการ วิธีการของ เกษตรอินทรีย์ (ความเข้าใจ)	3. นักเรียนคิดว่าเกษตรอินทรีย้มีความสำคัญต่อ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างไร ก. ทำให้ไม่มีมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ ข. ทำให้ตั้งแวดล้อมเต็มอง茫 ค. ช่วยอนุรักษ์พื้นฟูสภาพแวดล้อม ง. ถูกหั่นข้อ ก และ ค (เฉลย ง)			

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพัฒนารูปแบบ	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการ วิธีการของ เกษตรอินทรีย์ (ความเข้าใจ)	4. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง ก. การทำเกษตรอินทรีย์ทำให้ผู้ผลิตและ ผู้บริโภค มีสุขภาพดี ข. การทำเกษตรอินทรีย์ต้องใช้เงิน ^{ลงทุน} จำนวนมาก ถึงจะทำได้ ค. เกษตรอินทรีย์ทำให้สิ่งมีชีวิตในดิน ^{ไม่ถูกทำลาย} ง. เกษตรอินทรีย์เป็นการเกษตรที่ไม่ใช้ ^{สารเคมี} ทุกชนิด (เฉลย ข)			
1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ หลักการ วิธีการของ เกษตรอินทรีย์ (ประเมินค่า)	5. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์ ก. ผลผลิตที่ได้มีความปลอดภัย ข. ทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ค. อนุรักษ์พื้นฟูสภาพแวดล้อม ง. ทำให้ค่าใช้จ่ายลดน้อยลง (เฉลย ข)			
2. รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธี ตลอดจนรู้จัก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ความรู้ ความจำ)	6. บุคคลใดต่อไปนี้ที่มีส่วนร่วมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก. ชาวชุมชนเผาตօซังในนาข้าว ข. แดงต่อท่อน้ำทิ้งลงแม่น้ำ ค. พืชชอบซื้อสินค้าที่ใช้พลาสติก ง. บ่อเลี้ยงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก วัสดุธรรมชาติ (เฉลย ง)			

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
2.รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธีตลอดจนรู้จัก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ความรู้ ความจำ)	7. บุคคลได้มีหน้าที่ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ข. ครูอาจารย์ ค. ผู้ปกครองและนักเรียน ง. ทุกคนในสังคม (เฉลย ง)			
2.รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธีตลอดจนรู้จัก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ความเข้าใจ)	8. นักเรียนคิดว่าภาระทำได้ <u>ไม่</u> เป็นการ ทำลายสิ่งแวดล้อม ก. เดินร่องเพลิง ข. สร้างรูปต่างๆ บนต้นไม้ ค. ลากขอบตัดไม้มาทำเตา ก๊าซ ง. เด็ดดอกไม้สวยงาม ทุกต้น (เฉลย ก)			
2.รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมใน การทำงานอย่างคุ้มค่าและ ถูกวิธีตลอดจนรู้จักอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ความเข้าใจ)	9. ล้านักเรียนจำเป็นต้องตัดไม้เพื่อนำมาสร้าง ที่อยู่อาศัย นักเรียนต้องคำนึงถึงสิ่งใดเป็น สำคัญ ก. บ้านหลังโตๆ ข. ความต้องการไม่จำนวนมากร ค. ปริมาณไม่เท่ากันอยู่แล้วตัดเท่าที่ จำเป็น ง. ไม่ต้องคำนึงถึงใด ๆ เลย (เฉลย ค)			

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
2. รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธีตลอดจนรู้จัก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การนำไปใช้)	10. ข้อใดเป็นวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้ อย่างคุ้มค่าที่สุด ก. ใช้ตามความต้องการ ข. ใช้อย่างประหดและรู้คุณค่า ค. ใช้อย่างไม่ต้องเสียดาย ง. ใช้ตามระดับฐานะ (เฉลย ข)			
2. รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธีตลอดจนรู้จัก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การนำไปใช้)	11. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใดที่ส่งผล ให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวม ก. การใช้เหล่าน้ำร่วมกับเพื่อนบ้าน ข. การปล่อยพื้นที่ว่างเปล่าไม่ใช้ประโยชน์ ค. การปล่อยสัตว์เลี้ยงในนาข้าวหลัง การเก็บเกี่ยว ง. การล้างถังใส่ยาฆ่าแมลงลงในแม่น้ำ (เฉลย ง)			
2. รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และถูกวิธีตลอดจนรู้จัก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การวิเคราะห์)	12. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้มนุษย์เมื่อนำรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก. ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ข. ความตระหนักรในปัญหา สิ่งแวดล้อม ค. ความสะดวกสบาย ง. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม (เฉลย ค)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพัฒนารูปแบบ	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
2.รู้จักใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในการ ทำงานอย่างคุ้มค่าและ ถูกวิธีตลอดจนรู้จัก ^ก อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (การวิเคราะห์)	13. เพาะเหตุได้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจึงหมวดไป ก. มนุษย์ไม่รู้จักใช้อย่างประยัด ข. มนุษย์เห็นความสำคัญของ ทรัพยากร ค. มีการปลูกป่าทดแทน ง. มนุษย์รู้จักใช้อย่างคุ้มค่า (เฉลย ก)			
3.สามารถวิเคราะห์ ปัญหาและแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการที่ เหมาะสม (การวิเคราะห์)	14. หากนักเรียนจะทำเปลงปลูกผัก แต่พบ ปัญหาเกี่ยวกับдинแข็งและไม่สามารถปลูกได้ นักเรียนคิดว่าปัญหานี้เกิดจากอะไร ก. มีดินเนื้ยวปานอยู่ ข. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ค. ไม่ได้รดน้ำ ง. ไม่ได้พรวนดิน (เฉลย ข)			
3.สามารถวิเคราะห์ ปัญหาและแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการที่ เหมาะสม (การนำไปใช้)	15. จากเหตุการณ์ในข้อ 14 นักเรียนมีวิธีการ แก้ปัญหาอย่างไร ก. รดน้ำมากๆ ข. ใส่ปุ๋ยคอกหรือมูลสัตว์บำรุงดิน ค. ซื้อปุ๋ยเคมีมาใส่ ง. ทำการปลูกผักต่อไป (เฉลย ข)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
3.สามารถวิเคราะห์ ปัญหาและแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการที่ เหมาะสม (การนำไปใช้)	16. ผู้ที่นักเรียนปลูกมีหนอนแมลงมาเจาะกิน นักเรียนจะนำวิธีการของเกษตรอินทรีย์มากำจัด หนอนแมลงได้อย่างไร ก. ใช้มีดตัดผักทิ้ง ข. ใช้น้ำสกัดชีวภาพ ค. ใช้ดีทีซีดพ่น ง. ใช้สายยางฉีดน้ำไล่หนอนแมลง (เฉลย ข)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ¹ กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	17. น้ำสกัดชีวภาพ คืออะไร ก. น้ำที่ได้จากการล้างผักผลไม้ ข. น้ำที่ได้จากการต้มผักผลไม้ ค. น้ำที่ได้จากการหมักดองของผัก และผลไม้ด้วยกากระน้ำตาล ง. น้ำที่ได้จากการบีบผักผลไม้ (เฉลย ค)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ¹ กระบวนการในการการทำน้ำ สกัดชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	18. สิ่งใดที่สามารถนำมาทำน้ำสกัดชีวภาพได้ ก. ผักบุ้ง มะนาว มะละกอ สับปะรด ข. ชากรสตัว หอย ค. กะดาชา เศษผ้า ง. ถุงทั้งช้อ ก และช้อ ข (เฉลย ง)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ [*] กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	19. ในกระบวนการมักน้ำสกัดชีวภาพควรจะ [*] ใช้ระยะเวลาที่อย่างน้อยกี่วัน ก. 1 วัน ข. 3 วัน ค. 5 - 7 วัน ง. 15-20 วัน (เฉลย ค)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ [*] กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	20. ข้อใดไม่ได้เป็นส่วนผสมของการทำน้ำสกัด ชีวภาพ ก. ผัก ข. น้ำเปล่า ค. กากน้ำตาด ง. น้ำส้มสายชู (เฉลย ง)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ [*] กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ (ความเข้าใจ)	21. ถ้านักเรียนต้องการทำน้ำสกัดชีวภาพในการ [*] ใช้จดได้แมลง นักเรียนจะเลือกสิ่งใดมาทำ เพื่อให้ได้ผลดีที่สุด ก. มะละกอ มะม่วง กล้วย ข. ผักบุ้ง กะหล่ำปลอก คะน้า ค. สะเดา สาบเสือ ข้า ตะไคร้ ง. ใบกล้วย ใบมะม่วง ใบมะพร้าว (เฉลย ค)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^{กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ} (ความเข้าใจ)	22. ข้อใดคือหลักในการเลือกผัก ผลไม้ มาทำ น้ำสกัดชีวภาพ ก. เลือกผัก ผลไม้ ที่อวนน้ำและสด ข. เลือกผัก ผลไม้ ที่เน่าเสีย ค. เลือกผักผลไม้ที่ราคาแพงๆ ง. ไม่มีข้อถูก (เฉลย ก)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^{กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ} (ความเข้าใจ)	23. ในกระบวนการหมักผัก ผลไม้หรือพืช สมุนไพร ของเหลวที่ได้จากการหมักนี้ คือ ^{ก. น้ำผักผลไม้ ข. น้ำเชื่อม ค. น้ำเปล่า^{ง. น้ำสกัดชีวภาพ}} (เฉลย ง)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^{กระบวนการในการทำน้ำ สกัดชีวภาพ} (การนำไปใช้)	24. น้ำสกัดชีวภาพ นอกจากจะใช้ในการบำรุง ดอกผลเดลิว เรายังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ อย่างไรได้อีก ก. ใช้ขัดคราบสกปรก ข. ใช้ดับกลิ่น ค. ใช้ลูบ้าน ง. ใช้ซักผ้า (เฉลย ข)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^๑ กระบวนการในการทำน้ำ ^๒ สกัดชีวภาพ (การนำไปใช้)	25. นำสกัดชีวภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ กับพืชชนิดใด ก. ไม่ดอกไม้ประดับ ข. ผักสวนครัว ค. ไม้ผล ง. ให้ได้กับพืชทุกชนิด (เฉลย ง)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^๑ กระบวนการในการทำน้ำ ^๒ สกัดชีวภาพ (การนำไปใช้)	26. หากน้ำสกัดชีวภาพที่นักเรียนหมักมีกลิ่น เหม็นมาก นักเรียนจะทำอย่างไร ก. ใส่น้ำเปล่าลงไปปริมาณมากๆ ข. ใส่กากน้ำตาลลงไป ค. เทน้ำที่หมักทิ้ง ง. ใส่น้ำมะนาว (เฉลย ข)			
4.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^๑ กระบวนการในการทำน้ำ ^๒ สกัดชีวภาพ (การวิเคราะห์)	27. เพราะเหตุใด เราจึงต้องผสมน้ำเปล่ากับน้ำ ^๒ สกัดชีวภาพก่อนที่จะนำไปใช้ ก. เพราะจะได้ปริมาณมาก ข. เพราะหากนำไปใช้เลยต้นไม้จะตาย ค. เพราะจะได้น้ำไปขายได้มากๆ ง. เพราะจะได้เก็บไว้ใช้นานๆ (เฉลย ข)			
5.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ^๑ กระบวนการในการทำ ปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	28. วิธีการใดที่จะทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ได้ดีที่สุด ก. การใช้ปุ๋ยเคมี ข. การเปลี่ยนที่ปลูกใหม่ ค. การใช้ปุ๋ยหมัก ง. การปล่อยให้ดินว่างเปล่า ^๓ (เฉลย ค)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพัฒนารูปแบบ	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
5.รู้และเข้าใจหลักการวิธีการและมีทักษะกระบวนการในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	29. การหมักปุ๋ย ควรใช้ระยะเวลาในการหมักอย่างน้อยกี่วัน ก. 1-3 วัน ข. 4-5 วัน ค. 7 วัน ง. 10 วัน (เฉลย ข)			
5.รู้และเข้าใจหลักการวิธีการและมีทักษะกระบวนการในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	30. ถึงได้ต่อไปนี้ที่นักเรียนสามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้ ก. พางข้าว ข. ซังข้าวโพด ค. เปลือกถั่วลิสง ง. ถุงทุกข้อ (เฉลย ง)			
5.รู้และเข้าใจหลักการวิธีการและมีทักษะกระบวนการในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	31. วิธีการเก็บปุ๋ยหมักที่ถูกต้อง เพื่อไว้ใช้นานๆ จะมีวิธีการเก็บอย่างไร ก. เก็บในที่แห้งและร่ม ข. เก็บไว้กลางแดดจัด ค. เก็บไว้ในที่ชื้น ง. เก็บไว้ในกล่องกระดาษ (เฉลย ก)			
5.รู้และเข้าใจหลักการวิธีการและมีทักษะกระบวนการในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความเข้าใจ)	32. นักเรียนคิดว่าปุ๋ยหมักมีความสำคัญอย่างไร ต่อพื้นดิน ก. ช่วยบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ ข. ช่วยให้มีวัชพืชมากขึ้น ค. ช่วยให้มีรายได้ดี ง. ช่วยทำให้ดินแข็ง (เฉลย ก)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพุทธิกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
5.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ¹ กระบวนการในการทำ ปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความเข้าใจ)	33.นอกจากฟาง หญ้า ขังข้าวโพดแล้วนักเรียน คิดว่าสิ่งใดบ้างที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก ได้ ก. ขวดน้ำ ข. เชษผัก เชเชอาหาร ค. เชเชเหล็ก ง. กระป่องจีดยุง (เฉลย ข)			
5.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ¹ กระบวนการในการทำ ปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความเข้าใจ)	34.นักเรียนคิดว่าการกลับกองปุ๋ยหมักไปมานี่ ความสำคัญอย่างไร ก. เพื่อระบายความร้อน ข. เพื่อระบายกลิ่น ค. เพื่อให้กองปุ๋ยได้รับแสงแดด ง. เพื่อให้กองปุ๋ยมีไส้ขาวเกิดเร็วขึ้น (เฉลย ก)			
5.รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ¹ กระบวนการในการทำ ปุ๋ยหมักชีวภาพ (การนำไปใช้)	35.โครงน้ำปุ๋ยหมักไปใช้ได้อย่างถูกวิธี ก. แดงนำปุ๋ยหมักไปใส่ในคอกหมูเพื่อ ² ดับกลิ่น ข. ดำเนินนำปุ๋ยหมักผสมน้ำรดผัก ค. ขาวนำปุ๋ยหมักใส่ที่โคนต้นดอกกุหลาบ ง. เหลืองนำปุ๋ยหมักไปโยนให้ปลากิน (เฉลย ค)			

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
5. รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการและมีทักษะ ¹ กระบวนการในการทำปุ๋ย หมักแห้งชีวภาพ (การนำไปใช้)	36. การใช้ปุ๋ยหมักในการเกษตร เรายieldเพื่อ ² แก้ปัญหาเรื่องอะไร ก. ดิน ข. น้ำเน่าเสีย ค. ป้องกันแมลงเจาะกิน ง. กำจัดวัชพืช (เฉลย ก)			
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ ³ บำรุงรักษา เครื่องมือ ⁴ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	37. ข้อใดไม่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำ ⁵ สกัดชีวภาพ ก. กากน้ำตาล ข. ผัก ผลไม้ ค. ถังหมักหรือขวดพลาสติก ง. แกลบดា (เฉลย ง)			
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ ³ บำรุงรักษา เครื่องมือ ⁴ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	38. วัสดุในข้อใดที่นำไปทำปุ๋ยหมัก ก. มูลสัตว์แห้ง ข. แกลบดា รำข้าว ค. เปลือกถั่วลิสง ง. ถุงทูกข้อ (เฉลย ง)			
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ ³ บำรุงรักษา เครื่องมือ ⁴ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักชีวภาพ (ความรู้ ความจำ)	39. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักคือข้อใด ก. บัวรดน้ำ จบ กระสอบ ข. มีด เสียม เซือกฟาง ค. สปริงเกอร์ ง. ถุงพลาสติก (เฉลย ก)			

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพัฒนารูปแบบ	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ นำรุ่งรักษा เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำ สกัดชีวภาพและปุ๋ยหมัก แห้งชีวภาพ (ความเข้าใจ)	40. นักเรียนคิดว่าวัสดุอุปกรณ์มีความสำคัญต่อ การปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร ก. มี เพราะถ้ามีวัสดุอุปกรณ์จะทำให้ เราปฏิบัติงานได้สำเร็จ ข. ไม่มี เพราะไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ ค. มี เพราะวัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนหนึ่งของ การปฏิบัติงาน ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค (เฉลย ง)			
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ นำรุ่งรักษा เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ (ความเข้าใจ)	41. ข้อใดเป็นการนำรุ่งรักษากลุ่มภูมิปัญญาจากการ ทำงานได้ถูกต้อง ก. ถุงวางอุปกรณ์ไว้ในสถานที่ปฏิบัติ งานหลังเลิกใช้ ข. แสดงปืนทำความสะอาดอุปกรณ์ และเก็บเข้าที่เมื่อเลิกใช้งาน ค. พาใบบัวรดน้ำเข้าไปในห้องเก็บของ ง. โคลอสิมาพ่นยาบินที่เป็นสีต่างๆ (เฉลย ข)			
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ นำรุ่งรักษा เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ (ความเข้าใจ)	42. ถังหมักที่เหมาะสมสำหรับทำน้ำสกัดชีวภาพ ควรมีลักษณะอย่างไร ก. เป็นถังพลาสติกมีฝาปิดสนิท ข. เป็นกล่องกระดาษ ค. เป็นกล่องโฟม ง. เป็นถังพลาสติกที่มีฐานรองอยู่ใต้ถัง (เฉลย ก)			

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนนการ พิจารณา		
		+1	0	-1
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ (การทำไปใช้)	43. การเลือกใช้อุปกรณ์ได้เหมาะสมกับงาน ก่อให้เกิดประโยชน์ตามข้อไดมากที่สุด ก. ทำงานได้ตามขั้นตอน ข. ทำงานได้เร็วขึ้น ค. ทำงานได้มีคุณภาพและปลอดภัย ง. ทำงานได้ทันเพื่อน (เฉลย ค)			
6. รู้จักเลือกใช้ เก็บ บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ (การทำไปใช้)	44. กระสอบ ใช้ทำอะไรในกระบวนการทำ ปุ๋ยหมัก ก. ใช้คลุมปุ๋ยเพื่อให้เกิดการหมัก ข. ใช้วางนั่ง ค. ใช้กันฝน ง. ใช้กันแดด (เฉลย ก)			
7. รู้จักค้นคว้ารวบรวม ข้อมูลที่สนใจจากแหล่ง เรียนรู้ในชุมชนได้ (ความรู้ ความจำ)	45. ข้อใดต่อไปนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียน สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ได้ดี ที่สุด ก. วัด ข. อินเตอร์เนท ค. ผู้ว่าหรือปราชญ์ชาวบ้าน ง. พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ (เฉลย ค)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
7. วิจักรค้นคว้าร่วมกัน ข้อมูลที่สนใจจากแหล่ง เรียนรู้ในชุมชนได้ (ความรู้ ความจำ)	46. สถานที่ใดที่สามารถให้ความรู้เรื่องเกษตร อินทรีย์แก่นักเรียนได้ ก. สถานีตำรวจนคร ข. สำนักงานเกษตรอำเภอ ค. ตลาดสด ง. โรงพยาบาล (เฉลย ข)			
8. สามารถบอกรดค่า และประโยชน์ของน้ำสกัด ชีวภาพและปุ๋ยหมัก ชีวภาพได้ (ประเมินค่า)	47. น้ำสกัดชีวภาพมีประโยชน์อย่างไร ก. ช่วยลดค่าใช้จ่าย ข. ช่วยในการขับไล่แมลง ค. ช่วยรักษาสภาพแวดล้อม ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ง)			
8. สามารถบอกรดค่า และประโยชน์ของน้ำสกัด ชีวภาพและปุ๋ยหมัก ชีวภาพได้ (ประเมินค่า)	48. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าที่ได้รับจากการน้ำสกัดชีวภาพ และปุ๋ยหมักชีวภาพ ก. เลี้ยงชีพได้ ข. ลดปัญหาน้ำเสียง ค. ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัย ง. มีชื่อเสียง คนยกย่องนับถือ (เฉลย ง)			
8. สามารถบอกรดค่า และประโยชน์ของน้ำสกัด ชีวภาพและปุ๋ยหมัก ชีวภาพได้ (สังเคราะห์)	49. นักเรียนคิดว่าการทำปุ๋ยหมักและการทำน้ำ สกัดชีวภาพมีประโยชน์หรือไม่ ก. ไม่มีประโยชน์ เพราะทำแล้วไม่ได้ผล ข. มีประโยชน์ เพราะเป็นการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและช่วยลดต้นทุนในการผลิต ค. ไม่มีประโยชน์ เพราะทำขายไม่ได้ ง. มีประโยชน์ เพราะจะได้เก็บปุ๋ยเคมีไว้ใช้ นานๆ (เฉลย ข)			

ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง/ ระดับพฤติกรรม	ข้อสอบที่	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
8. สามารถอภิคุณค่า และประโยชน์ของน้ำสกัด ชีวภาพและปั๊ยหมัก ชีวภาพได้ (สังเคราะห์)	50. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายหลักของการทำน้ำ สกัดชีวภาพและการทำปั๊ยหมัก ก. เพื่อลดต้นทุนในการผลิต ข. เพื่อคุณรักษาสิ่งแวดล้อมไม่ใช้เสื่อมโทรม ค. เพื่อลดการใช้สารเคมี ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ง)			

บันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงนาม..... ผู้เขียนรายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

..... / ..... / .....

ภาคผนวก ๊ช

ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และค่าอำนาจจำแนก

ภาคผนวก ช

ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และค่าอำนาจจำแนก

ตาราง 13 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องเกษตรอินทรีย์ จำนวน 50 ข้อ ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
8	+1	+1	-1	+1	+1	0.60	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
12	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
20	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
22	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	-1	+1	+1	0.60	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
38	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
39	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
43	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
46	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
47	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
48	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
49	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
50	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องเกษตรอินทรีย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 50 ข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	0.47	26	0.00
2	0.53	27	0.40
3	0.26	28	0.20
4	0.67	29	-0.06
5	0.40	30	0.27
6	0.20	31	0.27
7	0.20	32	0.06
8	0.00	33	0.07
9	0.00	34	0.20
10	0.33	35	0.14
11	0.27	36	0.20
12	0.06	37	-0.13
13	0.27	38	-0.07
14	0.47	39	0.34
15	0.47	40	0.20
16	0.54	41	0.20
17	0.14	42	0.27
18	0.20	43	0.33
19	0.20	44	-0.20
20	0.27	45	0.33
21	0.40	46	0.40
22	0.00	47	0.07
23	0.13	48	0.20
24	0.33	49	0.20
25	0.13	50	0.20

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องเกษตรอินทรีย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	B	ข้อที่	B
1	0.47	16	0.33
2	0.53	17	0.40
3	0.26	18	0.20
4	0.67	19	0.27
5	0.40	20	0.20
6	0.20	21	0.20
7	0.33	22	0.34
8	0.27	23	0.20
9	0.47	24	0.20
10	0.47	25	0.27
11	0.54	26	0.33
12	0.20	27	0.33
13	0.20	28	0.40
14	0.27	29	0.20
15	0.40	30	0.20

ตาราง 16 แสดงการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแบบทดสอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องเกษตรอินทรีย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	X	X^2	(X - C)	$(X - C)^2$
1	26	676	3	9
2	18	324	-5	25
3	27	729	4	16
4	26	676	3	9
5	27	729	4	16
6	30	900	7	49
7	27	729	4	16
8	26	676	3	9
9	26	676	3	9
10	25	625	2	4
11	27	729	4	16
12	28	784	5	25
13	27	729	4	16
14	18	324	-5	25
15	26	676	3	9
16	17	289	-6	36
17	27	729	4	16
18	27	729	4	16
19	26	676	3	9
20	28	784	5	25
21	27	729	4	16
22	27	729	4	16
23	17	289	-6	36
24	28	784	5	25
25	26	676	3	9

ตาราง 16 (ต่อ)

คันที่	X	X^2	(X - C)	$(X - C)^2$
26	30	900	7	49
27	26	676	3	9
28	17	289	-6	36
29	28	784	5	25
30	27	729	4	16
รวม	762	19774	66	592

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องเกษตรอินทรีย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

$$\begin{aligned}
 r_{cc} &= 1 - \frac{k \sum x - \sum x^2}{(k-1) \sum (x - c)^2} \\
 &= 1 - \frac{30(762) - 19774}{(30-1)(592)} \\
 &= 1 - \frac{3086}{17168} \\
 &= 1 - 0.18 \\
 &= 0.82
 \end{aligned}$$

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเกษตรอินทรีย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
มีความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเป็น 0.82

ภาคผนวก ๊ช

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเกษตรอินทรีย์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๓๐ ข้อ

ภาษาไทย สัยนเรศวร

ภาคผนวก ๔

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ ๕ จำนวน ๓๐ ข้อ

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบฉบับนี้มี ๓๐ ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี ๔ ตัวเลือก
2. ให้นักเรียนพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว และทำเครื่องหมาย (X)

ลงบันกรายตามคำตอบ

1. เกษตรอินทรีย์ หมายถึงอะไร
  - ก. การเกษตรที่ใช้ยาฆ่าแมลงกำจัดศัตรูพืช
  - ข. การเกษตรที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีทุกชนิด
  - ค. การเกษตรที่มีการใช้อุปกรณ์ในเรื่องการเจริญเติบโต
  - ง. การทำไร่ทำนาโดยใช้ปุ๋ยเคมี
2. ข้อใดคือวิธีการของเกษตรอินทรีย์
  - ก. ใช้สารสกัดจากธรรมชาติป้องกันศัตรูพืช
  - ข. ใช้ปุ๋ยเม็ดวิทยาศาสตร์บำรุงต้นพืชอยู่เป็นประจำ
  - ค. ใช้ยาฆ่าแมลงจีดผักผลไม้อย่างสม่ำเสมอ
  - ง. ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖ -๑๖ -๑๖
3. นักเรียนคิดว่าเกษตรอินทรีย์มีความสำคัญต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างไร
  - ก. ทำให้มีมีมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ
  - ข. ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
  - ค. ช่วยอนุรักษ์พื้นฟูสภาพแวดล้อม
  - ง. ถูกหังข้อ ก และ ค
4. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
  - ก. การทำเกษตรอินทรีย์ทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภค มีสุขภาพดี
  - ข. การทำเกษตรอินทรีย์ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ถึงจะทำได้
  - ค. เกษตรอินทรีย์ทำให้สิ่งมีชีวิตในดินไม่ถูกทำลาย
  - ง. เกษตรอินทรีย์เป็นการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด
5. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์
  - ก. ผลผลิตที่ได้มีความปลlodภัย
  - ข. ทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น
  - ค. อนุรักษ์พื้นฟูสภาพแวดล้อม
  - ง. ทำให้ค่าใช้จ่ายลดน้อยลง
6. บุคคลใดมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - ก. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
  - ข. ครุอ้างารย์
  - ค. ผู้ปกครองและนักเรียน
  - ง. ทุกคนในสังคม

7. ข้อใดเป็นวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างคุ้มค่าที่สุด
- ใช้ตามความต้องการ
  - ใช้อ讶งประยัดและรักษาค่า
  - ใช้อ讶งไม่ต้องเสียดาย
  - ใช้ตามระดับฐานะ
8. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใดที่ส่งผลให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวม
- การใช้แล่นน้ำร่วมกับเพื่อนบ้าน
  - การปล่อยพื้นที่ว่างเปล่าไม่ใช้ประโยชน์
  - การปล่อยสัตว์เลี้ยงในนาข้าวหลังการเก็บเกี่ยว
  - การล้างถังใส่ยาฆ่าแมลงลงในแม่น้ำ
9. ผู้ที่นักเรียนปลูกมีหนอนแมลง มาเจาะกินน้ำในรากจะนำวิธีการเกษตรอินทรีย์มาทำจัดหนอนแมลงได้อย่างไร
- ใช้มีดตัดผักทิ้ง
  - ใช้น้ำสกัดชีวภาพ
  - ใช้ดีดีหรือพ่น
  - ใช้สายยางฉีดน้ำใส่หนอนแมลง
10. ถ้านักเรียนต้องการทำน้ำสกัดชีวภาพในการใช้ฉีดໄ่แมลง นักเรียนจะเลือกสิ่งใดมาทำเพื่อให้ได้ผลดีที่สุด
- มะละกอ มะม่วง กล้วย
  - ผักบุ้ง กะหล่ำปลี คะน้า
  - สะเดา สาบเสือ ข้า ตะไคร้
  - ใบกล้วย ใบมะม่วง ใบมะพร้าว
11. สิ่งใดที่สามารถนำมาทำน้ำสกัดชีวภาพได้
- ผักบุ้ง คะน้า มะละกอ สับปะรด
  - ชาเขียว หอย
  - กระดาษ เชชผ้า
  - ถุงทึ้งข้อ ก และข้อ ข
12. ในกระบวนการหมักน้ำสกัดชีวภาพควรจะใช้ระยะเวลาหมักอย่างน้อยกี่วัน
- 1 วัน
  - 3 วัน
  - 5 - 7 วัน
  - 15-20 วัน
13. ข้อใดไม่ได้เป็นส่วนผสมของการทำน้ำสกัดชีวภาพ
- ผัก
  - น้ำเปล่า
  - กาเกน้ำตาล
  - น้ำส้มสายชู
14. น้ำสกัดชีวภาพ นอกจากจะใช้ในการบำรุงดอกผลแล้วรายงสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้อีก
- ใช้จัดคราบสกปรก
  - ใช้ดับกันลิ้น
  - ใช้ถูบ้าน
  - ใช้ซักผ้า

15. หากนักเรียนจะทำแปลงปลูกผัก
แต่พบปัญหาเกี่ยวกับดินแข็งและไม่สามารถ
ปลูกได้ นักเรียนคิดว่าปัญหานี้เกิดจากอะไร
 ก. มีดินเนื้อเยื่าปนอยู่
 ข. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
 ค. ไม่ได้รดน้ำ
 ง. ไม่ได้พรวนดิน
16. จากเหตุการณ์ในข้อ 15 นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหา
อย่างไร
 ก. รดน้ำมากๆ
 ข. ใส่ปุ๋ยคอนกรีตอ่อนสัดส่วนบำรุงดิน
 ค. ซื้อปุ๋ยเคมีมาใส่
 ง. ทำการปลูกผักต่อไป
17. เพราะเหตุใด เรายังต้องผสมน้ำเปล่ากับน้ำสักดซีวภาพ
ก่อนที่จะนำไปใช้
 ก. เพราะจะได้ปริมาณมาก
 ข. เพราะหากนำน้ำไปใช้โดยตันไม่สะอาด
 ค. เพราะจะได้น้ำไปขายจำนวนมาก
 ง. เพราะจะได้เก็บไว้ใช้นานๆ
18. วิธีการใดที่จะทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ได้ดีที่สุด
 ก. การใช้ปุ๋ยเคมี
 ข. การเปลี่ยนที่ปลูกใหม่
 ค. การใช้ปุ๋ยหมัก
 ง. การปล่อยให้ที่ดินวางเปล่า
19. สิ่งใดต่อไปนี้ที่นักเรียนสามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้
 ก. ฟางข้าว
 ข. ซังข้าวโพด
 ค. เปลือกถั่วลิสง
 ง. ถุงทุกข้อ
20. นักเรียนคิดว่าปุ๋ยหมักมีความสำคัญ
อย่างไรต่อพื้นดิน
 ก. ช่วยบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
 ข. ช่วยให้มีวัชพืชมากขึ้น
 ค. ช่วยให้มีรายได้ดี
 ง. ช่วยทำให้ดินแข็ง
21. การใช้ปุ๋ยหมักในการเกษตร
เราใช้เพื่อแก้ปัญหาเรื่องอะไร
 ก. ดิน
 ข. น้ำเน่าเสีย
 ค. ป้องกันแมลงเจาะกิน
 ง. กำจัดวัชพืช
22. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมัก
คือข้อใด
 ก. บัวรดน้ำ จบ กระสอบ
 ข. มีด เสียง เครื่องฟาง
 ค. สปริงเกอร์
 ง. ถุงพลาสติก
23. นักเรียนคิดว่าวัสดุอุปกรณ์มี
ความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน
หรือไม่ อย่างไร
 ก. มี เพราะถ้ามีวัสดุอุปกรณ์
จะทำให้เราปฏิบัติงานได้สำเร็จ
 ข. ไม่มี เพราะไม่จำเป็นต้อง^{ใช้วัสดุอุปกรณ์}
 ค. มี เพราะวัสดุอุปกรณ์
เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน
 ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค

24. ข้อใดเป็นการบำรุงรักษาอุปกรณ์จากการทำงานได้ถูกต้อง
- ก. ถูงว่างอุปกรณ์ไว้ในสถานที่ปฏิบัติงานหลังเลิกใช้
  - ข. แสดงปีทำความสะอาดอุปกรณ์และเก็บเข้าที่เมื่อเลิกใช้งาน
  - ค. พ้ายอนบัวรด้น้ำเข้าไปในห้องเก็บของ
  - ง. โอบเอาสีมาพ่นรอบให้เป็นสีต่างๆ
25. ถังหมักที่เหมาะสมสำหรับทำน้ำสักด้วยวิธีความมีลักษณะอย่างไร
- ก. เป็นถังพลาสติกมีฝาปิดสนิท
  - ข. เป็นกล่องกระดาษ
  - ค. เป็นกล่องโฟม
  - ง. เป็นถังพลาสติกที่มีรูระบายอากาศ
26. การเลือกใช้อุปกรณ์ได้เหมาะสมสมกับงานก่อให้เกิดประโยชน์ตามข้อใดมากที่สุด
- ก. ทำงานได้ตามขั้นตอน
  - ข. ทำงานได้เร็วขึ้น
  - ค. ทำงานได้ดีมีคุณภาพและปลอดภัย
  - ง. ทำงานได้ทันเพื่อน
27. ข้อใดต่อไปนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์เด็ดที่สุด
- ก. วัด
  - ข. อินเตอร์เนท
  - ค. ผู้รู้หรือประณัญชาวบ้าน
  - ง. พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
28. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าที่ได้รับจากน้ำสักด้วยวิธีการ และปัจจัยหมักด้วยวิธีการ
- ก. เลี้ยงชีพได้
  - ข. ลดปัญหาน้ำเสียง
  - ค. ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัย
  - ง. มีร่องรอยของน้ำดื้อ
29. สถานที่ใดที่สามารถให้ความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์แก่นักเรียนได้
- ก. สถานีตำรวจนครบาล
  - ข. สำนักงานเกษตรอำเภอ
  - ค. ตลาดสด
  - ง. โรงพยาบาล
30. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายหลักของการทำน้ำสักด้วยวิธีการและการทำปัจจัยหมัก
- ก. เพื่อลดต้นทุนในการผลิต
  - ข. เพื่อยกเว้นเวลาล้อมไม่ให้เลื่อมโกร姆
  - ค. เพื่อลดการใช้สารเคมี
  - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบ

ข้อที่		ข้อที่	
1	๗	16	๙
2	ก	17	๘
3	๔	18	๖
4	๙	19	๕
5	๘	20	ก
6	๕	21	ก
7	๗	22	ก
8	๕	23	๔
9	๙	24	๗
10	๖	25	ก
11	๕	26	๖
12	๖	27	๖
13	๕	28	๔
14	๗	29	๙
15	๙	30	๕

ภาคผนวก ๔

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ภาคผนวก ณ

**ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน**

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	D	D^2
1	19	26	7	49
2	22	28	6	36
3	20	28	8	64
4	21	28	7	49
5	25	27	2	4
6	24	30	6	36
7	25	30	5	25
8	22	30	8	64
9	21	28	7	49
10	20	28	8	64
11	21	28	7	49
12	14	17	3	9
13	18	22	4	16
14	20	27	7	49
15	24	29	5	25
16	19	26	7	49
17	22	28	6	36
18	22	29	7	49
19	21	27	6	36

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	D	D^2
20	13	17	4	16
21	23	28	5	25
22	15	18	3	9
23	23	27	4	16
24	13	22	9	81
25	20	27	7	49
26	20	28	8	64
27	22	29	6	36
28	14	22	8	64
29	23	29	6	36
30	24	30	5	25
31	22	27	6	36
32	22	28	12	144
33	14	26	12	144
34	13	25	8	64
35	20	28	8	64
36	22	28	6	36
37	21	27	6	36
38	22	28	6	36
39	14	24	10	100
40	22	27	5	25
รวม	802	1,061	258	1,836
	$\bar{x} = 20.05$ S.D. = 3.55	$\bar{x} = 26.52$ S.D. = 3.31	$\bar{d} = 6.45$ S.D. _d = 2.09	

การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์
จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\Sigma D)^2}{(n-1)}}}$$

$$= \frac{258}{\sqrt{\frac{40(1,836) - (6,6564)}{(40-1)}}}$$

$$= \frac{258}{\sqrt{\frac{(7,3440) - (6,6564)}{(39)}}}$$

$$= \frac{258}{\sqrt{176 . 31}}$$

$$= \frac{258}{13.28}$$

$$= 19.43$$

$$t_{.01, 39} = 2.42$$

$$19.43 > 2.42$$

คะแนนท์ทดสอบหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75
และการทดสอบค่า t-test

ภาคผนวก ญ

คะแนนทดสอบหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 และการทดสอบค่า t-test

ตาราง 18 แสดงคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่อง¹
เกษตรอินทรีย์ กับเกณฑ์ร้อยละ 75 คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คนที่	คะแนนหลังเรียน	ร้อยละของคะแนน (ร้อยละ 75)
1	26	86.66
2	28	93.33
3	28	93.33
4	28	93.33
5	27	90.00
6	30	100
7	30	100
8	30	100
9	28	93.33
10	28	93.33
11	28	93.33
12	17	56.66
13	22	73.33
14	27	90.00
15	29	96.66
16	26	86.66
17	28	93.33
18	29	96.66
19	27	90.00
20	17	56.66

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนหลังเรียน	ร้อยละของคะแนน (ร้อยละ 75)
21	28	93.33
22	18	60.00
23	27	90.00
24	22	73.33
25	27	90.00
26	28	93.33
27	29	96.66
28	22	73.33
29	29	96.66
30	30	100
31	27	90.00
32	28	93.33
33	26	86.66
34	25	83.33
35	28	93.33
36	28	93.33
37	27	90.00
38	28	93.33
39	24	80.00
40	27	90.00
$\bar{x}$	26.52	$\bar{x} = 86.49$
S.D	3.31	

จากตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ โดยใช้ t-test แบบ One – Sample Test on Mean

$$t = \frac{X - \mu}{S / \sqrt{n}}$$

$$t = \frac{26.52 - 22.5}{3.31 / \sqrt{40}}$$

$$t = \frac{4.02}{0.52}$$

$$t = 7.73$$

$$t_{.01, 39} = 2.42$$

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ภ

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญในการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน หลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คำ解釋

1. การประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน หลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ ใช้เพื่อประเมินความตระหนักรู้ของแบบประเมินทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียน หลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ ให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้
2. โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง +1, 0, หรือ -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการที่ประเมินมีความสอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ารายการที่ประเมินมีความสอดคล้อง
-1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการที่ประเมินไม่มีความสอดคล้อง

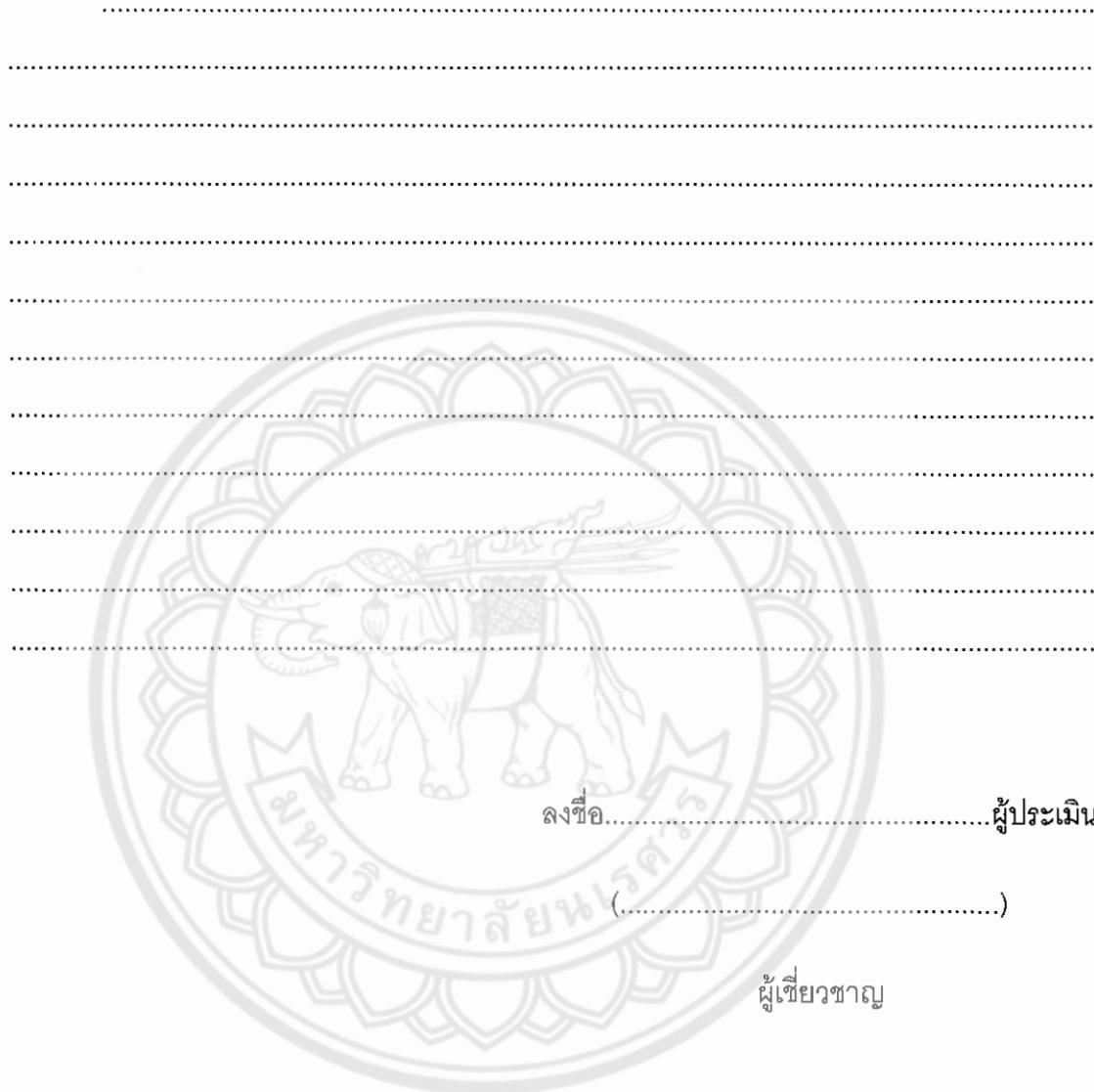
รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
กระบวนการทำงาน				
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน				
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ				
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม				
4. ความมีใจ				
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด				
ชื่นชม				
1. ระยะเวลาการholm ก				
2. กลิน / รสชาต ของน้ำสักดีมาก				
3. กลิน / สี ของปูยหมึก				
4. ลักษณะทางกายภาพของปูยหมึก				
5. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์				
6. ถูกต้องตามอัตราส่วน				
7. คุณภาพของผลงาน				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ภาคผนวก ภู

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์

พัฒนาคุณภาพชีวภาพและสังคมชุมชนท้องถิ่น

ภาคผนวก ภ

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน การทำน้ำสกัดชีวภาพ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อสมาชิก

1..... เลขที่..... 4..... เลขที่.....
2..... เลขที่..... 5..... เลขที่.....
3..... เลขที่.....

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ต้องปรับปรุง (1)
กระบวนการทำงาน			
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน			
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ			
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
4. ความมีน้ำใจ			
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด			
ชีวจาน			
1. ระยะเวลาการหมัก			
2. กลิ่น/รสชาด			
3. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์			
4. ถูกต้องตามอัตราส่วน			
5. คุณภาพของผลงาน			

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(...../...../.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน	สะสมวัสดุเหลือใช้ได้พอดีและเหมาะสม	สะสมวัสดุเหลือใช้ได้พอดีและเหมาะสมบางส่วน	สะสมวัสดุเหลือใช้ได้ไม่พอดีและไม่เหมาะสม
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ	ปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอนถูกต้อง	ปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้นตอนบางส่วน	ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกบางคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกไม่ทำงานตามหน้าที่
4. ความมีน้ำใจ	มีการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ	ช่วยเหลือผู้อื่นบางครั้ง	หลีกเลี่ยงการช่วยเหลือผู้อื่น
5. ปฏิบัติงานทันตามเวลาที่กำหนด	ทำงานที่ได้วรับมอบหมายเสร็จและส่งงานตามกำหนดเวลา	ทำงานที่ได้วรับมอบหมายเสร็จแต่ส่งงานช้ากว่ากำหนดเวลา	ทำงานที่ได้วรับมอบหมายไม่เสร็จและไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา
6. ระยะเวลาทำการมาก	ทำการหนักตามระยะเวลาที่กำหนด 5 – 7 วัน	ทำการหนักไม่ครบตามระยะเวลาที่กำหนด 5- 7 วัน	ไม่ทำการหนักตามระยะเวลาที่กำหนด 5-7 วัน
7. กลืน / รสชาด	มีกลืนหมักดอง, มีกลืนแอลกอฮอล์และมีรสเบรี้ยวมาก	มีกลืนหมักดอง, มีกลืนแอลกอฮอล์และมีรสเบรี้ยวบ้างเล็กน้อย	ขาดกลืนหมักดอง กลืนแอลกอฮอล์และรสเบรี้ยว
8. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
9. ถูกต้องตามอัตราส่วน	ชิ้นงานได้ตาม ปริมาณอัตราส่วน	ชิ้นงานไม่ค่อยได้ ตามปริมาณ อัตราส่วน	ชิ้นงานไม่ได้ตาม ปริมาณอัตราส่วน
10. คุณภาพของผลงาน	ผลงานสำเร็จครบ ทุกองค์ประกอบ เรียบร้อยสมบูรณ์ ดีและส่งตามเวลา ที่กำหนด	ผลงานสำเร็จครบ ทุกองค์ประกอบ เรียบร้อยสมบูรณ์ดี แต่ส่งช้ากว่าเวลาที่ กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จ เสร็จเรียบร้อย

**แบบประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน
การทำป้ายหมาก**

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อสมาชิก

1.....	เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
2.....	เลขที่.....	5.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....		

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ด้อยปรับปรุง (1)
กระบวนการทำงาน			
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน			
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ			
3. ความร่วมมือภายใต้กลุ่ม			
4. ความมีน้ำใจ			
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด			
ชีวิตนักเรียน			
1. ระยะเวลาการหมั่น			
2. กลิ่น/สี			
3. ลักษณะทางกายภาพ			
4. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์			
5. คุณภาพของผลงาน			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน	จะสมวัสดุเหลือใช้ได้พอกเพียงและเหมาะสม	จะสมวัสดุเหลือใช้ได้พอกเพียงและเหมาะสมบางส่วน	จะสมวัสดุเหลือใช้ได้ไม่พอกเพียง
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ	ปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอนถูกต้อง	ปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้นตอนบางส่วน	ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกบางคนทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ	สมาชิกไม่ทำงานตามหน้าที่
4. ความมีน้ำใจ	มีการช่วยเหลือผู้อ่อนอยู่เสมอ	ช่วยเหลือผู้อ่อนบางครั้ง	หลีกเลี่ยงการช่วยเหลือผู้อ่อน
5. ปฏิบัติงานทันตามเวลาที่กำหนด	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จและส่งงานตามกำหนดเวลา	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จแต่ส่งงานช้ากว่ากำหนดเวลา	ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จและไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา
6. ระยะเวลาทำการมาก	ทำการหมักตามระยะเวลาที่กำหนด 4-5 วัน	ทำการหมักไม่ครบตามระยะเวลาที่กำหนด 4-5 วัน	ไม่ทำการหมักตามระยะเวลาที่กำหนด 4-5 วัน
7. กลิ่น/สี	ไม่มีกลิ่นเหม็นและมีสีของวัสดุปุ๋ยหมักเป็นสีดำ	ไม่มีกลิ่นเหม็นและมีสีของวัสดุปุ๋ยหมักเป็นสีน้ำตาลเข้ม	มีกลิ่นเหม็นของวัสดุปุ๋ยหมักและไม่มีสีของวัสดุปุ๋ยหมักเกิดขึ้น
8. ลักษณะทางกายภาพ	มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราเกาะเป็นก้อนจำนวนมาก ลักษณะอ่อนนุ่ม	มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราเกาะเป็นก้อนเล็กน้อย ลักษณะแข็งกระด้าง	ไม่มีเส้นใยขาวของเชื้อรา และปุ๋ยมีลักษณะแข็งกระด้าง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
9. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์	ผลงานนำไปใช้ได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
10. ความสำเร็จของชิ้นงาน	ผลงานสำเร็จครบ ทุกองค์ประกอบ เรียบร้อยสมบูรณ์ ดีและส่งตามเวลา ที่กำหนด	ผลงานสำเร็จครบ ทุกองค์ประกอบ เรียบร้อยสมบูรณ์ ดีแต่ส่งช้ากว่า เวลาที่กำหนด	ผลงานไม่สำเร็จ เรียบร้อย

ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคผนวก ๙

ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ตาราง 19 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรเกษตรอินทรีย์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
<u>กระบวนการทำงาน การทำน้ำสกัดชีวภาพ</u>			
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน	2.80	0.41	ดี
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ	2.55	0.50	ดี
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม	2.63	0.49	ดี
4. ความมีน้ำใจ	2.40	0.49	พอใช้
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	2.53	0.50	ดี
<u>ชีวงาน</u>			
1. ระยะเวลาการหมัก	2.80	0.40	ดี
2. กลิน / รสชาด	2.28	0.45	พอใช้
3. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	2.48	0.50	พอใช้
4. ถูกต้องตามอัตราส่วน	2.70	0.40	ดี
5. คุณภาพของผลงาน	2.53	0.50	ดี
รวม	2.57	0.04	ดี
<u>กระบวนการทำงาน การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</u>			
1. ความพร้อมในการเตรียมงาน	2.65	0.48	ดี
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการ	2.38	0.49	พอใช้
3. ความร่วมมือภายในกลุ่ม	2.50	0.50	ดี
4. ความมีน้ำใจ	2.53	0.50	ดี
5. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	2.50	0.62	ดี
<u>ชีวงาน</u>			
1. ระยะเวลาการหมัก	2.65	0.48	ดี
2. กลิน / สี	2.38	0.49	พอใช้
3. ลักษณะทางกายภาพ	2.40	0.49	พอใช้

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
4. ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	2.60	0.34	ดี
5. คุณภาพของผลงาน	2.52	0.50	ดี
รวม	2.51	0.06	ดี
ภาพรวม	2.54	0.05	ดี

แบบวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์

ภาคผนวก ๗

แบบวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์

แบบวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับ "ความรู้สึก" ของนักเรียน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1	คะแนน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนควรศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจ					
2	สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่าทั้งต่อตัวเราเองและส่วนรวม					
3	สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันกำลังเกิดปัญหาจนอยู่ในขั้นวิกฤต					
4	หากเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแล้วเป็นภารายก oy่างยิ่งที่จะพื้นฟูให้กลับมา มีสภาพดีได้เหมือนเดิม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แนใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5	เมื่อมนุษย์ทำลายสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมจะย้อนกลับมา ทำลายมนุษย์					
6	การเลือกใช้เทคโนโลยีต่างๆใน ชีวิตประจำวันควรคำนึงถึง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเสมอ					
7	ควรปรับการดำเนินชีวิตประจำ วันที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม					
8	ความสามารถนำสิ่งของต่างๆ ที่มี คุณภาพใกล้เคียงกันมาปรับปูน พัฒนาให้สามารถใช้ทดแทนกันได้					
9	สิ่งของที่ใช้แล้วควรนำกลับมาใช้ ใหม่หรือดัดแปลงมาใช้ประโยชน์ อย่างอื่นให้คุ้มค่า					
10	ทุกคนควรร่วมแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมพื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีโอกาส					
11	เราควรตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมใน การรักษาและส่งเสริมพัฒนา คุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ลังเล					
12	เราควรปฏิบัติตามแนวทางการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก					
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แนใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
13	เจ้าควรช่วยกันเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลิงแวดล้อมแก่คนในครอบครัวและคนอื่นๆ เมื่อมีโอกาส						
14	สิงแวดล้อมทางธรรมชาติดูแลทำลายเพราะคนในท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญและไม่เห็นคุณค่า						
15	การรณรงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทุกคนควรให้ความร่วมมือ						
16	หากทุกคนรักและห่วงเหงาทรัพยากรธรรมชาติและสิงแวดล้อมก็จะทำให้ท้องถิ่นน่าอยู่และไว้ผลพิช						
17	นักเรียนจะรู้สึกภาคภูมิใจถ้าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมสิงแวดล้อมในท้องถิ่น						
18	การใช้สารเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทำให้สารพิษตกค้างในพืชผักและส่งผลกระแทบต่อสิงแวดล้อม						

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
19	ความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมนับวันจะทวีความ รุนแรงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
20	มนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่สุดใน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยมีเทคโนโลยี เป็นตัวเร่ง					

ภาคผนวก ๗

แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ ก่อนเรียนและหลังเรียน และการทดสอบค่า t

ภาคผนวก ๘

แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเกษตรอินทรีย์ ก่อนเรียนและหลังเรียน และการทดสอบค่า t

ตาราง 20 แสดงผลคะแนนค่าเฉลี่ยของการวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ ก่อนเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D
1	สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนควรศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจ	4.15	0.76
2	สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่าทั้งต่อตัวเราเองและส่วนรวม	4.23	0.76
3	สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันกำลังเกิดปัญหานานอยู่ในขั้นวิกฤต	4.03	0.93
4	หากเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแล้วเป็นภาระก่ออย่างยิ่งที่จะฟื้นฟูให้กลับมา มีสภาพดีได้เหมือนเดิม	3.95	0.89
5	เมื่อมนุษย์ทำลายสภาพแวดล้อมสภาพแวดล้อมจะย้อนกลับมาทำลายมนุษย์	4.05	0.81
6	การเลือกใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในชีวิตประจำวันควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเสมอ	3.88	0.83
7	ควรปรับการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	4.18	0.93
8	ความสามารถนำสิ่งของต่างๆ ที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันมาปรับปรุงพัฒนาให้สามารถใช้ทดแทนกันได้	4.10	0.81
9	สิ่งของที่ใช้แล้วควรนำกลับมาใช้ใหม่หรือดัดแปลงมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นให้คุ้มค่า	3.95	0.93
10	ทุกคนควรร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีโอกาส	4.13	0.66
11	เราควรตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการรักษาและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ลังเล	4.20	0.69

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D
12	เราควรปฏิบัติตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด	4.15	0.70
13	เราควรช่วยกันเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่คนในครอบครัวและคนอื่นๆ เมื่อมีโอกาส	4.15	0.83
14	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลายเพราคนในท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญและไม่เห็นคุณค่า	4.08	0.78
15	การรณรงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ทุกคนควรให้ความร่วมมือ	4.10	0.86
16	หากทุกคนรักและห่วงแห่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก็จะทำให้ท้องถิ่นน่าอยู่และไร้มลพิษ	3.93	0.90
17	นักเรียนจะรู้สึกภาคภูมิใจถ้าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและ ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	4.28	0.74
18	การใช้สารเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทำให้สารพิษ ตกค้างในพืชผักและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.85	0.99
19	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนับวัน จะทำให้ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.05	0.78
20	มนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่สุดในการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวเร่ง	4.00	0.85
	เฉลี่ย	3.80	0.42

ตาราง 21 แสดงผลคะแนนค่าเฉลี่ยของการวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียน
หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ หลังเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D
1	สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนควรศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ	4.28	0.74
2	สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่าทั้งต่อตัวเรา เองและส่วนรวม	4.30	0.65
3	สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันกำลังเกิดปัญหาจนอยู่ในขั้นวิกฤต	4.28	0.72
4	หากเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแล้วเป็นภารຍากอย่างยิ่งที่จะ พัฒนาให้กลับมา มีสภาพดีได้เหมือนเดิม	4.30	0.66
5	เมื่อมนุษย์ทำลายสภาพแวดล้อมสภาพแวดล้อมจะย้อนกลับ นาทำลายมนุษย์	4.15	0.60
6	การเลือกใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในชีวิตประจำวันควรคำนึงถึง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเสมอ	4.38	0.78
7	ควรปรับการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	4.23	0.90
8	ความสามารถนำสิ่งของต่างๆ ที่มีคุณภาพไปสักเที่ยงกันมา ปรับปรุงพัฒนาให้สามารถใช้ทดแทนกันได้	4.20	0.79
9	สิ่งของที่ใช้แล้วควรนำกลับมาใช้ใหม่หรือดัดแปลงมาใช้ ประโยชน์อย่างอื่นให้คุ้มค่า	4.25	0.67
10	ทุกคนควรร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรม พัฒนาทรัพยากรชุมชนชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีโอกาส	4.43	0.63
11	เจ้าควรตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการรักษาและส่งเสริม พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ลังเล	4.30	0.64
12	เจ้าควรปฏิบัติตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรชุมชนชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด	4.40	0.59
13	เจ้าควรช่วยกันเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ชุมชนชาติและสิ่งแวดล้อมแก่คนในครอบครัวและคนอื่นๆ เมื่อ มีโอกาส	4.33	0.67

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D
14	สิงแวดล้อมทางธุรกิจทำลายเพราะคนในห้องถินไม่ให้ความสำคัญและไม่เห็นคุณค่า	4.28	0.59
15	การรณรงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติท้องถินเป็นสิ่งที่ทุกคนควรให้ความร่วมมือ	4.25	0.72
16	หากทุกคนรักและห่วงเห็นทรัพยากรธรรมชาติและสิงแวดล้อมก็จะทำให้ห้องถินนำอยู่และไว้มลพิช	4.30	0.59
17	นักเรียนจะรู้สึกภำพภูมิใจถ้าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมสิงแวดล้อมในห้องถิน	4.35	0.66
18	การใช้สารเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทำให้สารพิชตาก้างในพืชผักและส่งผลกระทบต่อสิงแวดล้อม	4.23	0.69
19	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิงแวดล้อมนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.69
20	มนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่สุดในการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิงแวดล้อมโดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวเร่ง	4.33	0.62
	เฉลี่ย	4.30	0.34

ตาราง 22 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องเกษตรอินทรีย์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นรายข้อ

ข้อที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	D^2
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1	4.15	0.76	4.28	0.74	0.13	0.02
2	4.23	0.76	4.30	0.65	0.07	0.00
3	4.03	0.93	4.28	0.72	0.25	0.06
4	3.05	0.89	4.30	0.66	0.35	0.12
5	4.05	0.81	4.15	0.60	0.10	0.01
6	3.88	0.83	4.38	0.78	0.50	0.25
7	4.18	0.93	4.23	0.90	0.05	0.03
8	4.10	0.81	4.20	0.79	0.10	0.01
9	3.95	0.93	4.25	0.67	0.30	0.09
10	4.13	0.66	4.43	0.63	0.30	0.09
11	4.20	0.69	4.30	0.64	0.10	0.01
12	4.15	0.70	4.40	0.59	0.25	0.06
13	4.15	0.83	4.33	0.67	0.18	0.03
14	4.08	0.78	4.28	0.59	0.20	0.04
15	4.10	0.86	4.25	0.72	0.10	0.01
16	3.93	0.90	4.30	0.59	0.37	0.14
17	4.28	0.74	4.35	0.66	0.07	0.00
18	3.85	0.99	4.23	0.69	0.38	0.14
19	4.05	0.78	4.33	0.69	0.28	0.08
20	4.00	0.85	4.33	0.62	0.33	0.11
เฉลี่ย	3.80	0.42	4.30	0.34	0.22	0.06

แสดงเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test แบบ Dependent

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{(n - 1)}}}$$

$$= \frac{4.41}{\sqrt{\frac{(40 \times 1.30) - (4.41)^2}{(40 - 1)}}}$$

$$= \frac{4.41}{\sqrt{\frac{(52) - (19.45)}{39}}}$$

$$= \frac{4.41}{\sqrt{0.83}}$$

$$= \frac{4.41}{0.91}$$

$$= 4.84$$

$$t_{.01, 39} = 2.42$$

$$4.84 > 2.42$$

ภาคผนวก ณ

ภาพแสดงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคผนวก ณ

ภาพแสดงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่องเกษตรอินทรีย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาพ 1 วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำน้ำสกัดชีวภาพ

ภาพ 2 นักเรียนร่วมกันนำวัสดุ อุปกรณ์ มาทำน้ำสกัดชีวภาพ

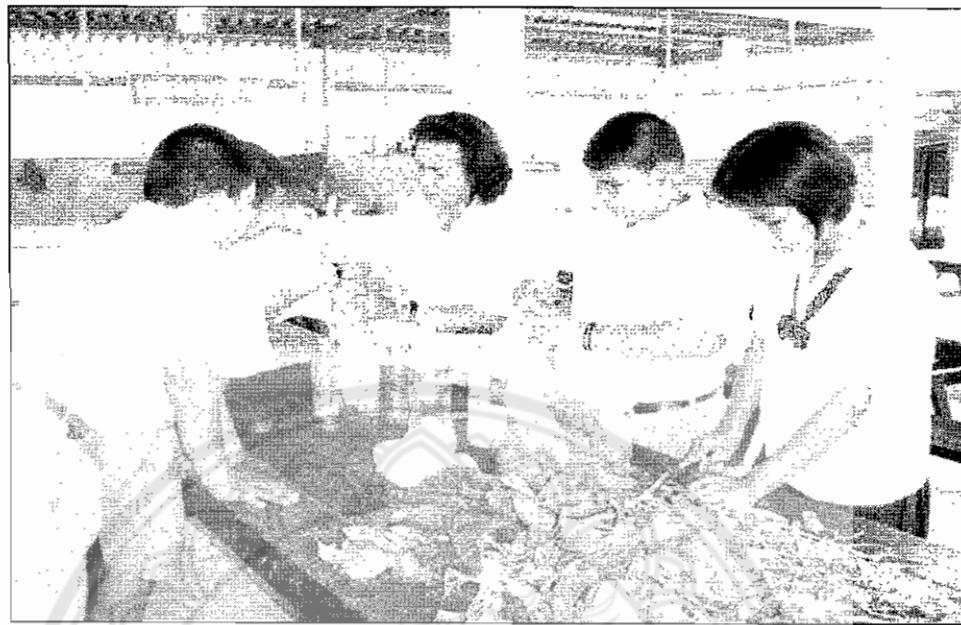
ภาพ 3 นักเรียนร่วมกันนำวัสดุ อุปกรณ์ มาทำน้ำสกัดชีวภาพ

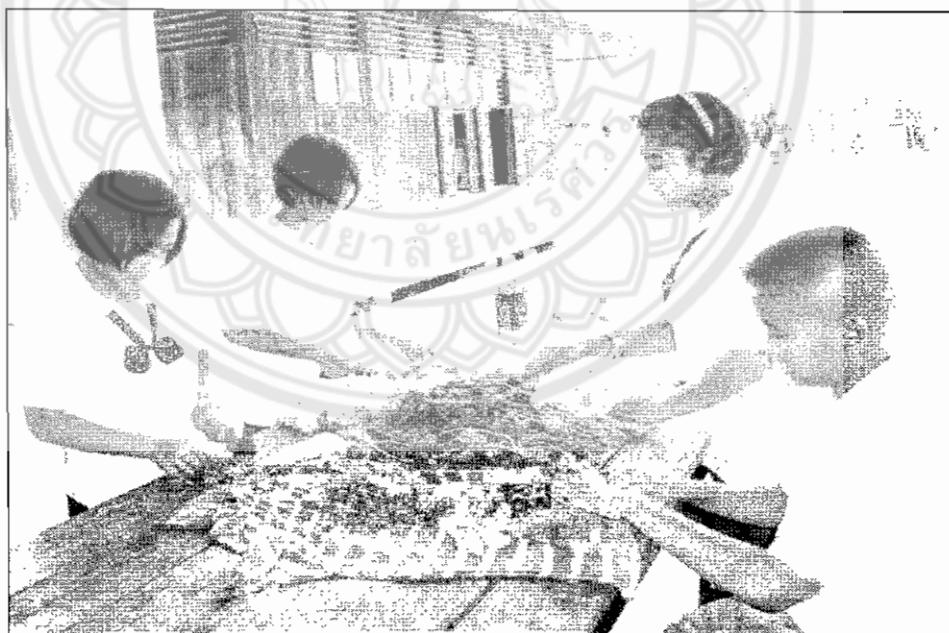
ภาพ 4 นักเรียนร่วมกันนำวัสดุ อุปกรณ์ มาทำน้ำสกัดชีวภาพ

ภาพ 5 วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำน้ำสกัดชีวภาพ

ภาพ 6 วิทยากรสาธิตการเติมภัณฑ์ตลาด

ภาพ 7 นักเรียนลงมือหันผักเพื่อเตรียมทำอาหารมื้อกลางวัน

ภาพ 8 นักเรียนร่วมกันนำผักใส่ลงในขวดพลาสติก

ภาพ 9 วิทยากรให้คำแนะนำขณะนักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติงาน

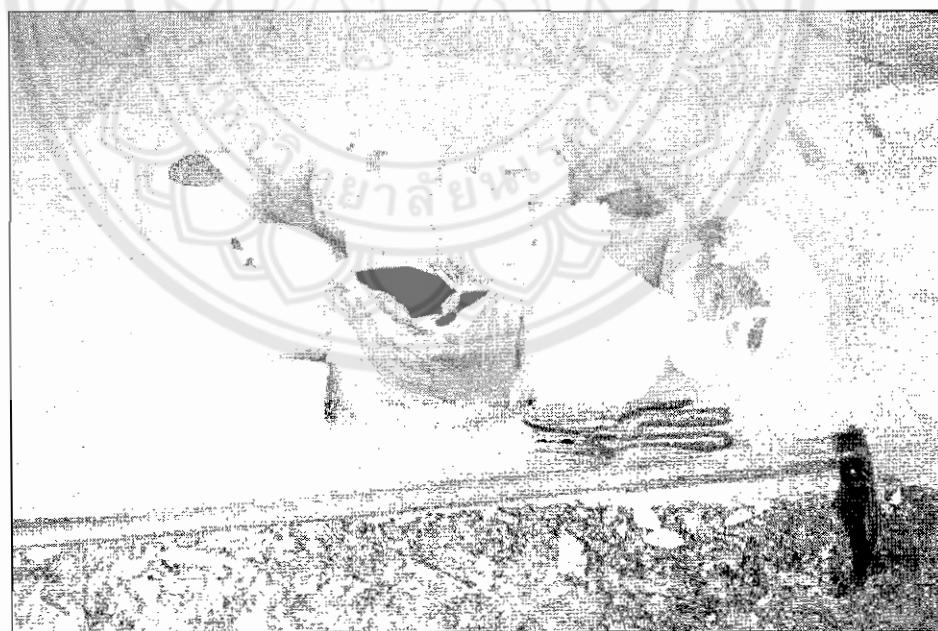
ภาพ 10 นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติงานโดยวิทยากรคุณแนะนำช่วยเหลือ

ภาพ 11 น้ำสกัดชีวภาพคือผลงานของพวงเวลา

ภาพ 12 นักเรียนภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ภาพ 13 วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

ภาพ 14 นักเรียนร่วมกันนำวัสดุ อุปกรณ์ มาทำป้ายหมาก

ภาพ 15 นักเรียนร่วมกันนำวัสดุ อุปกรณ์ มาทำป้ายหมาก

ภาพ 16 นักเรียนร่วมกันนำวัสดุ อุปกรณ์ มาทำปุ๋ยหมัก

ภาพ 17 วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก

ภาพ 18 ลงมือปฏิบัติทำป้ายหมาก

ภาพ 19 นักเรียนกำลังเทว่าข้าวลงผสมแกลบดำเนินการ

ภาพ 20 นักเรียนร่วมกันนำเศษวัชพืชมาผสมคลุกเคล้ากับแกลบดำและรำข้าว

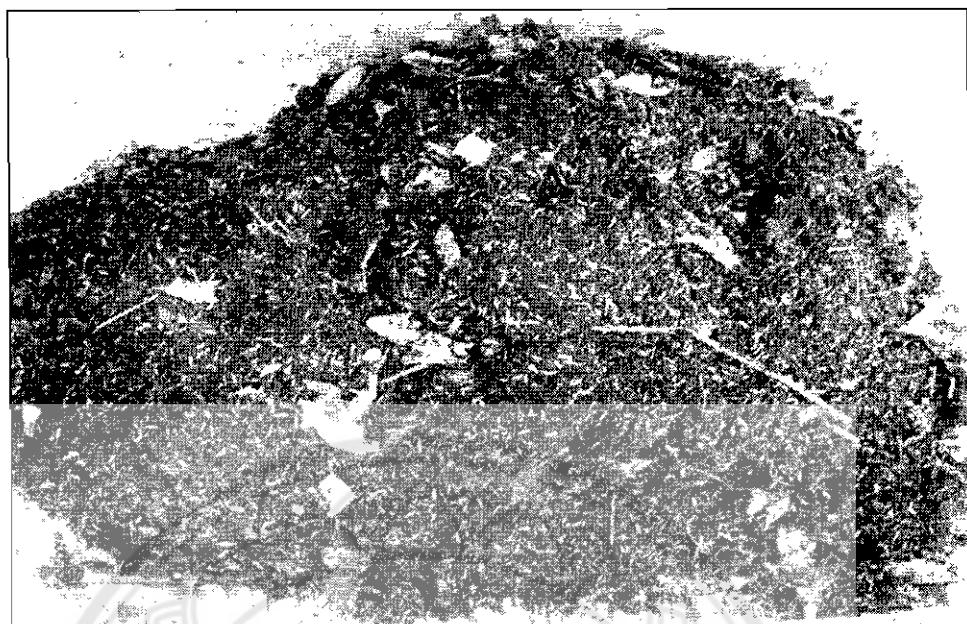
ภาพ 21 ร่วมมือกันคลุกเคล้าส่วนผสมให้ทั่ว

ภาพ 22 นักเรียนหน้าสกัดชีวภาพลงในส่วนผสมที่คลุกเคล้าเสร็จแล้ว

ภาพ 23 ทำการหมักตามระยะเวลาการหมัก

ภาพ 24 ปุ่ยหมักชีวภาพของเรา

